IZDAJA CP »GORENJSKI TISK« - UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK - ODGOVORNI UREDNIK GREGOR KOCIJAN - TEL.: UREDNIŠTVO IN UPRAVA 21-90, GLAVNI UREDNIK 24-75 - TEKOČI RAČ. PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135

LETO XIV — KRANJ, SOBOTA, 30. SEPTEMBRA 1961 — ŠT. 111

GLAS

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK - OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO: OB PONEDELJKIH, SREDAH IN SOBOTAH - LETNA NAROČNINA 900 DIN, MESEČNA NAROČNINA 75 DIN, POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Varstvo žene, otroka in šolske mladine v kranjskem okraju

Uspehi naj ne uspavajo

TREBA BO OMEJITI ŠTEVILO SPLAVOV — VRZEL PRI SKRBI ZA PREDŠOLSKE OTROKE — POTREBNA BO BOLJE ORGANIZIRANA ZOBOZDRAVSTVENA SLUŽBA — TEŽAVE, KI JIH PRINAŠA S SABO ŠOLA — PATRONAŽNE SESTRE SI VSE BOLJ PRIDOBIVAJO UGLED — STATISTIKA BI MORALA BITI OSNOVA ZA ORGANIZACIJO ZDRAVSTVENE SLUŽBE, A JE NEUREJENA IN NEIZKORIŠČENA

Varstvo žene, otroka in šolske mladine je v našem okraju tako dobro organizirano, da že služi za vzgled, kako te službe urediti v drugih slovenskih pa tudi jugoslovanskih okrajih. Kljub temu pa je na tem področju zdravstva še veliko pomanjkljivosti in o teh so govorili člani sveta za zdravstvo in socialno varstvo OLO Kranj. V poročilu, ki ga je pripravil zavod za zdravstveno in v razpravi je bilo nanizanih veliko po membnih ugotovitev in predlogov, iz katerih povzemamo nekaj najznačilnejših misli.

Služba varstva žene, otroka in šolske mladine je v našem okraju sistematično organizirana od 1956 leta naprej. Sedaj imamo v ta namen pri nas 70 ustanov (dispanzerjev, posvetovalnic, ambulant), v katerih dela 105 zdravstvenih delavcev. Zdravstveni delavci pri svojem delu sodelujejo tudi z organi socialnega varstva pri občinskih ljudskih odborih in z družbenimi organizacijami, ki imajo pomembno vlogo pri zaščiti družine. Z razvojem stanovanjskih skupnosti se bo morala v njen okvir vključiti tudi zdravstvena služba, ki bo postavljala program dela po strukturi prebivalstva, analizi zdravstvenega stanja in stopnji zdravstvene prosvetljenosti.

Med vsemi zaposlenimi je v našem okraju kar 40 odstotkov žena. Tolikšna zaposlenost žena prinaša s seboj kopico problemov in potreb po zdravstveni zaščiti. Razen v Bohinju, kjer še nimajo posvetovalnice za ženo, je za to po vseh večjih središčih po Gorenjski dobro poskrbljeno. Precej zaskrbljujoče je, da pri treh četrtinah žena, ki pridejo na ginekološke preglede, ugotovijo večje ali manjše bolezenske spremembe. Posebno važno je, da so pri vseh zdravstvenih domovih uspeli nabaviti naprave za zgodnje odkrivanje raka. Tudi zaščita noseče žene je zadovoljiva, čeprav bi bilo želeti, da bi žene prihajale v posvetovalnice v večji meri že v zgodnji nosečnosti.

Zelo pereč družbeni problem je naraščanje odobrenih splavov in pa to, da število spontanih splavov ne pada. Tako je bilo v preteklem letu v našem okraju registriranih 1289 splavov, od teh 807 odobrenih, kar je zelo negativen pojav. Razen tega, da je splav zelo boleč, v približno 47 odstotkih primerov pušča pri ženah težje bolezenske posledice. — Zato se s stalnim naraščanjem splavov ne smemo sprijazniti, in to tembolj, ker je dokazano, da pred komisijo za odobritev splava prepogosto prihajajo ene in iste žene, ki živijo v zares težkih socialnih okoliščinah. Ta problem bo sicer morala reševati družba sama, zdravstveni služba pa lahko veliko stori z razširitvijo kontracepcijske službe in prosvetljenostjo žena, posebno pa — mož.

Za dojenčke je z razširitvijo otroških posvetovalnic dobro poskrbljeno. Večina mater dojenčka več ali manj redno prinaša v posvetovalnico, ugotovljeno pa je, da skrb staršev za zdravstveno stanje otrok v predšolski dobi upada. Tako so zdravstvene zaščite deležni le otroci, ki obiskujejo vzgojno-varstveno ustanovo in otroci, za katere se matere same zavzamejo, da bi bili večkrat pregledani. Ti pregledi so pomembni zaradi naraščanja revmatičnih obolenj in oslabelosti vida (od 4. leta starosti naprej).

Predšolski otroci niso zajeti v zobozdravstveni službi, zato sledijo velike okvare in deformacije na otroških zobeh. Bolj bo potrebno urediti tudi zobozdravstvo za šolske otroke, ki bi morali biti sistematično pregledani in zdravljeni. Tako se ne bo dogajalo, da bi morali imeti že pri šestnajstih ali dvajsetih letih proteze, kar sedaj niti niso tako redki pojavi.

Ugotovljeno je bilo, da je v največ primerih šolski otrok pregledan le vsako drugo leto. Najbolje so poskrbeli za te preglede na Bledu, v Bohinju in Tržiču, najslabše pa na Jesenicah. Res je, da so v večini gorenjskih zdravstvenih domov to vejo zdravstva zanemarjali, kar je pa zaradi mnogo obolenj, ki so jim podvrženi šolski otroci, ko z vstopom v šolo spremenijo način življenja, neodpustljivo.

Uspehom na področju varstva žene, otroka in šolske mladine gre pripisati tudi to, da se je v zadnjih nekaj letih dobro razvila patronažna služba. Pri vseh gorenjskih zdravstvenih domovih je sedaj zaposlenih 25 patronažnih medicinskih sester, ki redno obiskujejo družine z dojenčkom, malim in predšolskim otrokom, družine s tuberkuloznim bolnikom, po potrebi pa tudi druge družine. S svojimi nasveti in pomočjo, ki jo nudijo ob svojih obiskih, si

(Nadaljevanje na 2. str.)

Nekdanji obrat kranjske Iskre v Šempetru pri Novi Gorici, sedaj samostojna tovarna za avtoelektriko v kvru Iskrine skupnosti.

Osamosvojitev - dokaz zrelosti delovnega kolektiva

Šempeter pri Novi Gorici, 27. septembra. — Danes opoldne so tu v tovarniških prostorih svečano proslavili osamosvojitev tovarne za avtoelektriko v Šempetru pri Novi Gorici v samostojno poslovno enoto Iskre, industrije za elektromehaniko, telekomunikacijo, elektroniko in avtomatiko. Omenjena tovarna je bila namreč od prvega julija letos le obrat kranjske Iskre. Na svojem 19. zasedanju pa je delavski svet Iskre Kranj sprejel ustrezne sklepe, po katerih je tovarna za avtoelektriko v Šempetru pri Novi Gorici postala enakopraven partner vsem partnerjem, ki so združena v Iskrini skupnosti.

Na današnji svečanosti je v imenu Iskre pozdravil predstavnike lokalnih političnih organov in delovni kolektiv tovarne za avtoelektriko v Šempetru pri Novi Gorici tov. Boris Kryštufek, nato pa je spregovoril generalni direktor Iskre tovariš Silvo Hrast. Ta je v svojem krajšem govoru orisal pomen tega dogodka in dejal, da delovni kolektiv z osamosvojitvijo ne prevzema samo pravic, temveč tudi dolžnosti. Za prizadevnost, da je v tem kraju v dokaj kratkem času zrasla ta tovarna, se je vsem, predvsem pa delovnemu kolektivu kranjske Iskre, zahvalil predsednik novogoriške občine.

Predsednik DS kranjske Iskre je predal ključ, simbol samostojnosti in enakopravnost, predsedniku skupščine delavskih svetov, t apa predsedniku DS nove tovarne. — J. P.

Izmenjava izkušenj je nujno potrebna

Kako je pri vas?

Kranj, 28. septembra — Včeraj so se na Krvavcu sestali člani občinskih izvršnih odborov SZDL iz Kranja in Jesenic. V pogovoru so izmenjali izkušnje o delu in uveljavljanju novih oblik dejavnosti organizacije SZDL. Prvo tako srečanje med obema odboroma je bilo pred časom že na Mežaklji.

V Kranju in tudi na Jesenicah so se lotili dela, kako bi povečali stik z delovnimi kolektivi oziroma v Kranju zelo občutijo in nameravajo o tem posebej razpravljati in najti ustrezen izhod. Na Jesenicah so skušali najti stik preko sindikalnih organizacij. Imeli so že tudi nekaj posvetovanj (v nekaterih manjših kolektivih). Stvari se nameravajo lotiti načrtno. Niti na eni niti na drugi strani še nimajo določenih izkušenj, zato jih niso mogli posredovati drug drugemu. Organizacija SZDL, kot organizirana družbena sila, ne more biti ob strani ob raznih pojavih, ki se kažejo zlasti ob sedanjem uveljavljanju novega gospodarskega sistema, marveč mora neposredno posegati v to problematiko. Eni in drugi so navajali primere, da današnji prejemki v posameznih kolektivih niso posledica stvarnega prizadevanja in uspehov, ampak le posledica neobjektivnih meril. Razponi prejemov med ožjim vodilnim kadrom na eni in delavci iz proizvodnje na drugi strani so marsikje nerazumljivo visoki. Tudi povprečni prejemki med posameznimi kolektivi marsikje skoraj rušijo pojem socialistične morale. Pri tem pa je značilno, da so taki pojavi zlasti v manjših podjetjih oziroma kolektivih.

Prav tako so si politični delavci iz Kranja in Jesenic izmenjali izkušnje in ugotovitve o delu krajevnih odborov, o uveljavljanju družbenih organov v zdravstvu in šolstvu, o nekaterih težavah v kulturnoprosvetnem in izobraževalnem delu, o izkušnjah dobno. Vsi so se strinjali, da so po stanovanjskih skupnostih taki razgovori koristni za praktično delo na terenu. — K. M.

Ludvik Kejžar novi predsednik ObSS na Jesenicah

Jesenice (M. Ž.) — Na zadnjem plenumu Občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah so za novega predsednika Sveta izvolili sedanjega predsednika sindikata v Železarni tovariša Ludvika Kejžarja. Dosedanji predsednik Občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah tovariš Štefan Nemec odhaja v šolo.

Tisk pred novimi nalogami

KRANJ, 29. septembra — Danes je bil na Okrajnem ljudskem odboru v Kranju plenum Okrajnega odbora SZDL. Razpravljali so o tisku in ostalih sredstvih informacij. Plenumu je prisostvoval tudi podpredsednik Glavnega odbora SZDL Slovenije Franc Kimovec-Žiga. Članom plenuma, predsednikom nekaterih uredniških svetov tovarniških časopisov in urednikom tovarniških časopisov so poslali material že vnaprej. Gradivo je vsebovalo med drugim tudi najnovejše podatke o časopisih, radiu in televiziji na področju kranjskega okraja. V uvod plenumu je prebral referat o razvoju tiska in ostalih informacij v okraju ter o nekaterih nalogah organizacij socialistične zveze na tem področju tovariš Slavko Beznik, predsednik komisije za tisk pri Okrajnem odboru SZDL.

V svojem referatu je tovariš Beznik dejal, da je osnovni namen današnjega plenuma določiti naloge socialistične zveze na področju nadaljnjega razvoja tiska in ostalih informacij v okraju. Povedal je, da je okrajno povprečje skoraj povsod dosti boljše kot pa republiško. Kljub ugodnim rezultatom pa se pred organizacijo socialistične zveze postavlja velika skrb za nadaljnji razvoj tiska in ostlih informacij. Dejal je tudi, da je pomembna naloga organizacij socialistične zveze, da prispevajo svoj delež k utrjevanju konceptov za vsebinsko in splošno urejanje vseh lokalnih listov in drugih informacij. Poudaril je, da v našem okraju izhaja trenutno 20 tovarniških listov, da izhajajo razen teh še številna glasila organizacij SZDL in pa organizacij Ljudske mladine. V zadnjem letu se je dejavnost na področju širjenja informacij zelo popestrila. To je še toliko pomembnejše, ker vse to skupaj v mnogočem prispeva k splošni informiranosti državljana. Informiranost pa je pogoj za uspešno družbeno uveljavljanje vsakega državljana posebej. Le tako, z visoko stopnjo informiranosti vseh državljanov, bo mogoče, da bo vsak posameznik lahko soodločal pri reševanju problemov. Brez obveščanja, je poudaril tovariš Beznik: se ni mogoče zamišljati soodločanja. Nadalje je govoril o konceptih tovarniških glasil in o nalogah glasil organizacij socialistične zveze. Poudaril je, da so zlasti pri tovarniških listih glede finansiranja še vedno nekatera toga pojmovanja, ki bi jih bilo treba čimprej rešiti.

Omenil je tudi nove naloge lokalnega glasila Glasu in poudaril potrebo po gradnji lokalnih radijskih oddajnikov v kranjskem okraju.

Kljub številnim diskusijam na plenarnem sestanku je bilo videti, da se organizacije Socialistične zveze s tem problemom niso doslej ukvarjale. V razpravi je bilo poudarjeno, da tisk še vedno premalo prispeva k oblikovanju javnega mnenja, da je često premalo polemičen. Nekateri tovariši so poudarjali velike naloge, ki se tičejo redakcije Glasa v zvezi z novim konceptom. Drugi pa so poudarjali veliko vlogo mladinskih glasil.

Ob koncu plenuma je spregovoril tudi tovariš Kimovec. Opozoril je med drugim na veliko vlogo tiska ob novih gospodarskih ukrepih. Govoril je o sekcijah Socialistične zveze in njihovih nalogah ter o velikem pomenu šolskih listov. Dejal je, da bi morali ti v mnogočem prispevati k demokratizaciji življenja na šoli.

V drugi točki dnevnega reda so razrešili zaradi odhoda na druga delovna mesta tovariša Zdravka Krivino in tovariša Keneta Mešiča dolžnosti članov Izvršnega odbora in plenuma Okrajnega odbora SZDL ter na njuni mesti izvolili tovariša Naceta Pavlina, predsednikae Okrajnega komiteja LMS in tovariša Milana Ogrisa.

— J. K.

Dobra pobuda

V torek je bila v Kranju seja upravnega odbora Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo za okraj Kranj. Razpravljali so o delu v prihodnosti, o izdelavi pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov, o pripravah na jesensko setev, o proizvodnji mleka in pitane živine in še o nekaterih administrativnih in organizacijskih vprašanjih.

Glede izdelave pravilnikov o delitvi čistega in osebnih dohodkov so poudarili, da je treba v prihodnje nuditi kmetijskim organizacijam predvsem čimveč konkretne pomoči. Zbornica bo sklicala posvetovanje širšega kroga ljudi iz kmetijskih organizacij, kjer bodo izmenjali dosedanje izkušnje in pravilno usmerili delo v prihodnje.

Radiacija proračunskih dohodkov v sedmih mesecih

Nekoliko prepočasi poravnavamo svoje obveznosti

Na svoji zadnji seji je Okrajni ljudski odbor Kranj med preostalimi točkami dnevnega reda razpravljal tudi o realizaciji proračunskih dohodkov. V sedmih mesecih smo v našem okraju realizirali 57,1 odstotka planiranih proračunskih dohodkov. To je za 1,2 odstotka izpod normalne časovne dinamike, saj bi morali imeti konec julija realizirane proračunske dohodke v višini 58,3 odstotka. Pri ocenjevanju letošnje realizacije proračunskih dohodkov moramo upoštevati dvoje. Med letom je bil ukinjen proračunski prispevek iz skladov porabe in prav tako je bilo ukinjeno tudi plačevanje zemljarine. Tako sta omenjeni vrsti dohodkov ve celoti izpadli iz realizacije, čeprav plan zajema tudi tovrstne dohodke.

Izpad prispevka iz skladov skupne porabe in zemljarine smo nadoknadili s proračunskim prispevkom iz osebnega dohodka, saj je bil ta v gospodarstvu realiziran s 61,1 odstotka, v negospodarstvu pa z 61,2 odstotka v primerjavi z okrajnim planom. Nad normalno časovno dinamiko je tudi dotok prometnega davka privatnikov in občinskega prometnega davka na alkoholne pijače.

Med nedeljivimi dohodki so že visoko realizirani proračunski prispevek (67,9%), dohodki uradov in ustanov (76,3%) ter ostali proračunski dohodki.

Najslabše izterjujejo dohodke v nekdanji občini Žiri, najbolje pa na Jesenicah in nekdanji občini Železniki. Na realizacijo proračunskih dohodkov bo še vedno vplivalo dejstvo, da imajo letos nekatera podjetja poizkusno proizvodnjo. V času poizkusne proizvodnje podjetja ne plačujejo proračunskega prispevka iz osebnega dohodka, kar ponekod znatno zmanjšuje dotok občinskih proračunskih dohodkov. Bolj ali manj so tako prizadete vse občine, razen jeseniške občine, ki nima podjetja v poizkusni proizvodnji.

J. P.

Premier Tanganjike na poti skozi Kranj

KRANJ, 28. septembra (Z. T.) — Premier Tanganjike Julius Njerere se je danes okoli 11,25 peljal s spremstvom skozi Kranj. Spremljali so ga njegov parlamentarni sekretar Bove Munanha in njegov osebni sekretar Bvimbe. Z jugoslovanske strani so visokega gosta spremljali člani njegovega uradnega spremstva, in sicer član ZIS Krste Crvenkovski in drugi.

Tanganjiški premier se je iz Kranja odpeljal najprej na Brdo, kjer mu je predsednik republike Josip Broz Tito priredil slavnostno kosilo.

OBRAZI IN POJAVI

Gospodična z gosjim perjem

Ne vem, koliko let ima, toda osemnajst jih ima prav gotovo. Poznam jo. Tudi njeno mater in očeta poznam. Sodijo med ljudi, ki žive v preteklosti. V spominih se čestokrat vračajo v stare dobre čase in natolcujejo: da, včasih je bilo pa res lepo. Pravijo, da jim je šlo včasih zelo dobro.

Toda prav zares, tudi zdaj jim ne gre slabo. Sliši se, da bodo kupili avto (čeprav se prevaža trenutno še vsa družina s kolesi) in doma imajo, kljub dekletu in materi, gospodinjsko pomočnico (tako ji pravijo, čeravno jim ugaja, da bi imeli služkinjo — kakor pred vojno). Pred dnevi sem bil v hiši, kjer stanujejo. Pripetilo se mi je tole.

Hčerka je hotela v mesto. Ravno, ko sem prihajal, se je prizibala po stopnicah navzdol. Hodila je skoraj tako počasi, kakor Marlon Brando v svojih zadnjih filmih govori. Na dvorišču se je ozrla naokrog po kolesu, ki ga je bila že prej menda pustila tam. Toda oče ga je med tem časom shranil v klet. Ta mala goskica iz boljše familije se je ozrla navzgor in poklicala gospodinjsko pomočnico. Ta je prišla iz drugega nadstropja na dvorišče in od tod v klet po kolo za gospodično.

Tole me je spodbudilo, da sem povprašal sosede o podobnih cvetkah. Marsikaj sem izvedel. Pa tudi to, da gospodinjske pomočnice pogosto odhajajo od te družine. Je pač tako, da se po starih vzorcih gospodične hranijo za ženitvene dni. Mati pravi, da v njihovi družini nikoli ni nihče delal — n to zveni skoraj kot pohvala! Mala spogledljiva gos pa presedi svoj prosti čas ob gramofonu in čaka na poklic (vedno se kakšen norec ujame na limnice).

j. k.

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

VDOR NA JESENICE

Prvega oktobra 1942. leta zvečer so partizani vdrli na Jesenice. — Prišli so iz Plavškega rovta. Bili sta dve četi oziroma bataljon, ki sta ga vodila komandant Izidor in komisar Štajzi. Šlo je v glavnem za preskrbovalno akcijo. Pri čevljarju Zupanu na Stari Savi, kjer je bilo pripravljeno precej obutve za nemške vojake, so si partizani preskrbeli čevlje za zimo. Hkrati pa so si preskrbeli tudi tobak in druge potrebščine.

Ta akcija je imela velik politični odmev. Zelo so bili iznenadeni Nemci, ki so mislili, da so Jesenice povsem zavarovane. Tam je bila namreč nemška vojska, policija in orožništvo. Kljub temu je partizanom ta akcija popolnoma uspela. Padel pa je partizan Džim. Partizani so se umaknili pod Španov vrh. Nemci so jim sledili in jih 2. oktobra zjutraj napadli. Vnel se je kratek boj, ki se je končal brez žrtev. Nemci so se umaknili nazaj na Jesenice. Prepričanje v moč partizanov in v končno zmago nad Nemci se je ob tem dogodku na Jesenicah močno okrepilo.

KOMUNALNI SISTEM

Pred sedmimi leti, to je 30. septembra 1954, je bila v Kranju seja OLO, na kateri so razpravljali o prvih osnutkih novega komunalnega sistema. Govorila sta Milan Kristan in Miran Košmelj. Dva dni prej so o tem razpravljali tudi na seji OLO Radovljica.

ZMAGA NA KITAJSKEM

Prvega oktobra 1949. leta se je ves napredni svet veselil nove zmage revolucije, in sicer na Kitajskem. Narodnoosvobodilna vojska Kitajske pod vodstvom Mao Ce Tunga je po večletnih ogorčenih bojih končno premagala Čang Kaj Šekovo armado, ki so jo podpirali imperialisti ter se umaknila na otok Formozo. Mao Ce Tung je 1. oktobra 1949 razglasil Ljudsko republiko Kitajsko in postal njen predsednik.

TEKMOVANJE V STANDARDU

V počastitev V. kongresa KPJ je delovni kolektiv tovarne Standard v Kranju 1948. leta organiziral posebno tekmovanje med vsemi kolektivi usnjarske stroke v deželi. Dne 1. oktobra so proglasili nove udarnike in imeli veliko zborovanje. S tem tekmovanjem so izpolnili petletni plan 42 dni pred rokom.

Ljudje in dogodki

Palača na otoku

Vsakoletni zbor članic Združenih narodov v palači na Manhattanu postaja značilen zaradi skrbi, ki se kopičijo nad človeštvom. Svet, v katerem živimo, se od jeseni spreminja v smislu zaskrbljujočih vtisov, ki prevladujejo med državami in med dvema nasprotnima taboroma. Vsako leto z govornice, kjer je letos zbranih že 100 držav članic svetovne organizacije, padajo predlogi za zboljšanje mednarodnega vzdušja in za pomiritev med nasprotniki. Vsako jesen znova ugotavljajo, da do zboljšanja v odnosih med največjima državama na svetu ni prišlo. Navajeni smo, da primerjamo položaj v prejšnjih letih in pri takih primerjavah običajno pridemo do zaključka, da je bil svetovni položaj pred leti še neprimerno ugodnejši in boljši. Krvni obtok svetovne krize dobiva iz leta v leto več vojnih groženj. V takšnem vzdušju je smotrno iskanje zasilnega izhoda iz navzkrižij političnih ciljev zelo težko in malo obetajoče. Stojimo v začaranem krogu, kako zaustaviti to neprestano zastruplianje mednarodnih odnosov in jih premestiti na tir, ki ne vodi v propad in novo vojno.

Letošnje šestnajsto zasedanje svetovne organizacije so obtežile še druge okoliščine, zakaj zastave članic Združenih narodov so morali spustiti na polovico droga. Smrtne izgube in žalni trakovi pa niso preprečili nasprotij, ki so med Vzhodom in Zahodom, da bi našli osnove skupnega jezika. Izkušnje prejšnjih let namreč kažejo, da zaostritve »na robu vojne« in sedanja globoka kriza vsiljujejo neodložljivo pobudo neblokovskih držav, da zgradijo most in preprečijo vojne grožnje. Logika razuma daje samo dvojno izbiro: ali vojno ali pa pogajanja, ki bodo morda pripeljala svet v obdobje trajnejšega miru. Odločitev o tem bo bržčas padla v kratkem času, zato je letošnja razprava v palači Združenih narodov ena od priložnosti za spoznanje, da je prišla zadnja ura za premislek. Vojna namreč nobeni strani ne daje jamstev, zato se je načelno tudi obe strani odrekata in odpovedujeta. Poslednje »politike sile« pa same po sebi vodijo k tveganju oboroženega obračuna. Zato je treba v dosedanji mednarodni praksi nekaj ukreniti. Pobude neblokovskih držav so v tem trenutku pomoč, na katero obe strani računata.

Izpraznjeno mesto generalnega sekretarja je Vzhodu nudilo priložnost, da svoj stari predlog o trojnem zastopništvu v sekretariatu obnovi in povzroči težko krizo prav v času, ko je ta svetovna organizacija ostala brez izvršnega telesa. Amerikanci se temu predlogu z vsemi silami protivijo, ker načel, na katerih je zasnovana OZN ni mogoče menjati. Sistem »treh mož« bi po njihovem mnenju vnesel v delo svetovne organizacije nove zmešnjave in bi takšno razširjeno telo postalo praktično neučinkovito. V tej trditvi je seveda le polovico resnice. Po razpoloženju sodeč večina ni za triumvirat v tajništvu OZN, pač pa se vrsta držav zavzema za tri namestnike, ki bi jih izvolili tako, da bi imele socialistične nevtralne in zahodne države svojega zastopnika. Vsekakor razmerje držav v letošnjem letu ni takšno, kot je bilo ob ustanovitvi svetovne organizacije, zato je opravičljiva težnja neblokovskih držav, da v svetovni organizaciji dobijo svoje mesto. Izvolitev novega generalnega sekretarja bo zahtevala še veliko potrpežljivosti, preden bodo našli zeleno luč.

Razen številnih in različnih predlogov, ki jih je slišati na tem newyorškem otoku o krizi zaradi prerane smrti pokojnega Hammarskjölda v večini govorov ni izostalo vprašanje razorožitve. Celo predsednik ZDA, Kennedy, je poleg obrazloženega načrta o razorožitvi, ki ga je pripravila njegova vlada moral z govornice Združenih narodov priznati, da razorožitev ni samo ameriški ali sovjetski problem, temveč splošno ljudski. Tveganje, povezano z razorožitvijo, bo vsekakor manjše kot tveganje, ki ga vsebuje neomejeno oboroževalno tekmovanje.

Ovira za uspešno delo

Brez primernih prostorov organizacije SZDL ne morejo delati tako, kot bi bilo treba. Takšna ugotovitev je po lanskem kongresu SZDL sprožila v vseh organizacijah obširno akcijo za rešitev teh težav. V našem okraju so se prav teh stvari lotili že pred kongresom. Danes se je to stanje že mnogo izboljšalo, vendar pa še ni rešeno. Za mnoge krajevne odbore je ureditev njihovih prostorov še zmeraj osrednja ovira za uspešno delo sekcij, za pogovore z državljani, za klubsko življenje itd.

Če smo zdaj sredi tega dela, bi bilo prav, da bi krajevni in občinski odbori končno pregledali — kakšna je situacija glede tega in da bi skupno s člani SZDL skušali reševati te probleme. Zelo koristna bi bila morda tudi izmenjava izkušenj med posameznimi občinskimi odbori, zakaj dosedanji prijemi so bili dokaj različni.

Povsem nova, vsaj pri nas, je oblika reševanja tega problema v Tržiču. Občinski odbor SZDL se je odločil, da bo razpisal petletno posojilo za urejevanje in opremo prostorov krajevnih organizacij. Podjetja ali posamezni državljani bodo posodili sredstva, za katere bo jamčil seveda ObLO. Na Jesenicah in v Kranju so občinski ljudski odbori dodelili dokajšnja sredstva za urejevanje prostorov krajevnih organizacij. Tako so na Jesenicah že precej dobro uredili te stvari pri krajevnih organizacijah. Najbolj potrebni so tam te pomoči še v Mojstrani, na Dobravi in na Plavžu. V Kranju so poleg drugega uvedli tudi poseben ključ za delitev članarine in drugih sredstev krajevnim organizacijam. Tiste organizacije, ki imajo več članstva, ki skušajo prisluhniti potrebam in težnjam prebivalstva, imajo seveda prednost. — Tudi v drugih občinah so ljudski odbori po svojih močeh dodelili sredstva za urejevanje prostorov krajevnih organizacij, zakaj povsod se je pokazalo, da je to res nujno potrebno. V radovljiški občini so se krajevne organizacije na primer odločile za dežurstvo enkrat ali dvakrat na teden. Takrat bodo državljani lahko prišli tja, dali svoje sugestije, se pomenili itd. Toda za to so potrebni prostori.

Take in podobne so dosedanje izkušnje. Iniciativo, ki so jo dali v Tržiču, v Kranju in tudi oblike prostovoljnega dela in krajevnih prispevkov v drugih krajih so vsekakor spodbudne za nadaljnje delo pri urejevanju prostorov krajevnih odborov oziroma organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva. — K. M.

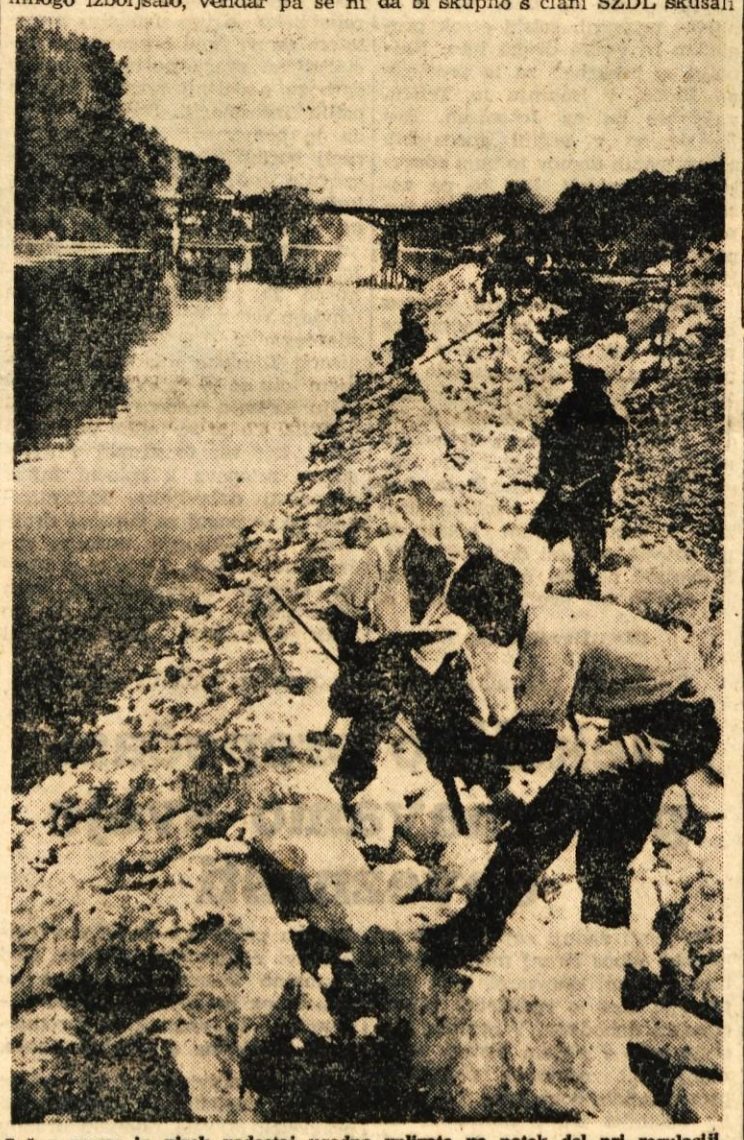

Sušno vreme in nizek vodostaj ugodno vplivata na potek del pri regulaciji rečnega korita Save pri Kranju. Strugo bodo obložili s ploščami, s čemer bodo preprečili izpodjedanje bregov, s tem pa bodo na desnem bregu pridobili tudi prostor za industrijsko cesto; le-ta bo vodila od Tiskanine do Planike. Cesta bo asfaltirana in bo imela široke pločnike za pešce. — Na sliki: utrjevanje bregov Save med obema mostoma. Naslednja etapa gradnje med Iskro in Planiko bodo izvedli kasneje.

KRANJSKA GORA (M. Ž.) — Še pred pričetkom zimske turistične sezone bodo v Kranjski gori na žičnici Vitranc zamenjali stare kolute z novimi. Medtem, ko je vlečna žica še zelo dobra, so se koluti, po kateri teče žica, že precej izrabili. Da bi ostali čimbolj trpežni, jih bodo na krajih, kjer drsi vlečna žica, obložili z gumo.

Varstvo otrok in žena v kranjskem okraju

(Nadaljevanje s 1. strani)

vendar še velikokrat naletijo na pridobivajo vedno večji ugled, nezaupanje in verjetno bo trajalo še več let, da bodo vsi ljudje razumeli, kako pomembno delo opravljajo.

Posebno dolgo so se člani sveta zadržali pri razpravi o statistiki, ki je zelo neurejena. Toda dobre analize, ki bi bila narejena na osnovi točnih statističnih podatkov, bi morale biti glavna osnova za organizacijo zdravstvene službe. Sedaj pa zdravstveni domovi ne delajo analiz obolenj na svojem območju in še tiste podatke, ki jih že zberejo, ne uporabljajo. To je sedaj ena izmed nalog okrajnega zavoda za zdravstveno varstvo. Ta bo izdeloval analize obolenj, ki bodo že same po sebi opozarjale na potrebe preventivne in kurativne ukrepe zdravstvene službe.

Svet je na osnovi razprave in poročila sprejel obširna priporočila za delo občinskih svetov in preko njih za poglobljeno delo stvenih centrov. M. Sosič

Razprava preložena

Šofja Loka, 27. sept. — Danes popoldne je bila tu četrta seja začasnega Občinskega ljudskega odbora Škofja Loka. Za skupno sejo je bila napovedana tudi razprava o poročilu o gospodarjenju v tovarni NIKO Železniki; vendar so to točko dnevnega reda preložili na eno izmed prihodnjih sej. Polletno poročilo o poslovanju podjetja je namreč pokazalo, da bi bilo smotrno proučiti še nekatere stvari. Nekateri odborniki so predlagali, da bi na današnji seji razpravljali o problemu lokacije za železniško postajo Godešič—Reteče. Vendar so po živahni razpravi sklenili, da bodo to vprašanje natančneje obravnavali in sprejeli ustrezne sklepe na eni izmed prihodnjih sej.

Na ločenih sejah so odborniki potrdili odlok o uvedbi kanalske pristojbine na območju občine Škofja Loka in odlok o upravi, uporabi in vzdrževanju kanalizacije na področju škofjeloške komune. Oba predloga je ljudski odbor obravnaval že na prejšnjih sejah. Ker pa se odborniki niso strinjali s predloženima osnutkoma, so sestavili dva nova odloka in v njih upoštevali pripombe in predloge prejšnjih sej.

Na današnji seji so odborniki razpravljali tudi o nekaterih organizacijskih in zemljiških zadevah. (Š. - P.)

PRESKRBA Z VODO

Jesenice (M. Ž.) — Na Jesenicah je pereče vprašanje preskrba prebivalstva z vodo.

V zadnjem času so bila nekatera naselja na Jesenicah celo brez vode. Sredstva, ki so namenjena za popravilo vodovodnega omrežja pa so premajhna.

Doslej so bila vsa prizadevanja, da bi na Jesenicah izboljšali preskrbo z vodo zaman. Zato na Jesenicah menijo, da bo treba najprej povečati vodovodna zajetja in obnoviti vodovodno mrežje v posameznih predelih Jesenic in drugih krajih jeseniške občine.

PRIPRAVE NA ZIMSKO SEZONO

Bled (M. S) — Zimska turistična sezona na Bledu je v primerjavi s poletno tako neznatna, da je o njej komaj mogoče govoriti. Toda blejski turistični in gostinski delavci se že nekaj sezon trudijo, da bi tudi v zimski sezoni pritegnili kar največ gostov. Pred dnevi so o tem govorili na seji Turističnega društva Bled in sprejeli več sklepov.

Za Bled bodo skušali z ugodnimi pogoji zainteresirati organizatorje raznih seminarjev, povezali pa se bodo tudi s potovalnimi uradi iz Trsta, Gorice in Vidma. Skrbeli bodo, da bodo dobro vzdrževane okrajne in republiške ceste, prav tako pa tudi smučišča in sankališča na Straži. Zabavna in plesna glasba bo čez zimo v hotelih Toplice in Jelovica.

Posebno se bodo potrudili za pripravo silvestrovanja. V času novoletnih praznikov bodo pripravili zabavne prireditve in okrasili jelke v parku ter pripravili manjši ognjemet.

S sodišča

RAD JE POSEGEL PO TUJIH PREDMETIH

Te dni se je D. R. zagovarjal pred sodiščem zaradi treh večjih in ene manjše tatvine. D. R. je 22. julija v opoldanskih urah ukradel iz neke kuhinje v Lahovčah pri Cerkljah ženski dežni plašč, odejo in moško rumeno majico. Vsi ti predmeti so bili vredni 13 tisoč dinarjev. V času od 9. julija do 17. julija letos je svojemu sostanovalcu v Lahovčah vzel tudi volneno jopico, vredno 7500 din, 31. avgusta pa je iz shrambe za kolesa v Jahačevem prelazu v Kranju ukradel žensko kolo, vredno približno 20 tisoč dinarjev. Proti koncu julija letos pa je v hlevu na posestvu v Lahovčah ukradel akumulator, vreden 4 tisoč dinarjev.

Na glavni obravnavi se je obtoženi D. R. na vse načine izmotaval in skušal prepričati sodišče, da je prišel do vseh omenjenih stvari na drug način in ne s pomočjo kraje. V dokaznem postopku je sodišče zaslišalo več prič in prišlo do ugotovitve, da je obtoženi vse naštete predmete ukradel.

Kot obtežilno okolnost je sodišče upoštevalo, da je D. R. rad segal po tujih predmetih in ga je obsodilo na 11 mesecev strogega zapora.

PRIZNAL JE DEJANJE

A. L. je 23. junija letos ukradel iz nekega stanovanja v Kranju suknjič, volneno jopico, par nogavic in dve majici, vse skupaj v vrednosti 17.500 dinarjev. Na glavni obravnavi je obdolženi A. L. priznal tatvino in se zagovarjal, da je ukradene predmete potreboval zase.

Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece, ob upoštevanju, da gre za mlajšega in neizkušenega človeka in da je dejanje odkrito priznal.

ŠOLSKI ODBORI pred preizkušnjo

Šolski odbori so svoje začetne težave v glavnem premagali. Danes se šolski odbori ukvarjajo že z vsemi problemi šole, seveda nekje bolj uspešno, a drugje manj. Delo šolskih odborov in učiteljskih kolektivov se je z novimi zakonskimi predpisi zelo razširilo, in sicer s tem, da so šolski odbori dobili večje pristojnosti in bodo tako lahko mnogo prispevali k izboljšanju našega šolstva. V prihodnje se zato pri urejanju raznih problemov v šoli ne bomo mogli sklicevati na nadrejene organe in na sredstva po proračunu. Vse bolj bodo izobraževalni in vzgojni uspehi odvisni tudi od organov družbenega upravljanja. Pri tem nastaja seveda vprašanje učinkovitih oblik dela. Menim, da v bodoče šolski odbor ne bo mogel vsega dela opraviti samo na svojih sejah ali pa v individualnih razgovorih, nujno bo moral imenovati stalne in občasne komisije, ki bodo globlje proučile posamezna vprašanja in jih že prečiščena postavila pred odbor. Na ta način bo šolski odbor lahko uspešneje reševal šolsko problematiko. Omenil sem že, da smo začetne težave prebrodili. S temi začetnimi težavami mislim predvsem na staro pojmovanje o delu šolskih odborov, na stare odnose do šole in pouka ter sploh tradicijo starih šolskih svetov, ki so bili pred vojno.

Povsod tam, kjer šolski odbori še niso našli prave poti oziroma prave vsebine svojega dela, se navadno ukvarjajo le z materialnimi vprašanji šole, ker je to pač nekaj otipljivega, ker se pri tem lahko razpravlja o proračunu, o raznih nabavah itd. In ker finančnih sredstev primanjkuje za številne potrebe, se da o tem govoriti brez konca in kraja. Šolski odbori bodo morali skrbno analizirati celotno naše družbeno dogajanje, celotne naše potrebe in šele nato bodo skušali z vsklajevanjem in glede na razpoložljiva sredstva doseči najboljši efekt. Potrebno je poudariti, da se šolski odbori premalo ukvarjajo s stanovanjskimi problemi učiteljskega kadra. Učitelj opravlja dobršen del svojega poklicnega dela doma (popravljanje zvezkov, priprava na pouk ter vodenje uradnih knjig ali drugih zadolžitev), zato mora imeti tudi ustrezno stanovanje. Če analiziramo ta problem v naši občini, lahko vidimo, da se mnogo učiteljev ali profesorjev vozi na svoje službeno mesto, ker v kraju ni na razpolago stanovanja. Zaradi tega učitelj ali profesor ni dovolj povezan s krajem, v katerem dela, niti nima časa za podrobnejšo poglabljanje v otrokovo psiho, ker ne pozna dovolj dobro razmer, v katerih otrok živi. Zato je stanovanjsko vprašanje povezano s celotno učno vzgojno problematiko. In tako naj bi se tudi v bodoče reševalo.

Z ostalimi vprašanji se šolski odbori ukvarjajo z večjo ali manjšo sramežljivostjo, ki je vsekakor ne bi smelo biti, saj so že marsikatero vzgojno in socialno vprašanje dobro rešili. Na nekaterih šolah redno na vsaki seji govore o vedenju učencev, o njihovih napakah in seveda tudi o dobrih lastnostih. Razen tega razpravljajo tudi o socialnih problemih učencev (kako starši skrbijo za otroke, kje so vzroki slabih razmer itd.). Mnogi šolski odbori skušajo reševati ta vprašanja tako, da se pomenijo s starši. To je vsekakor veliko bolj učinkovito.

Z vsemi problemi, ki sem jih naštel, se šolski odbori več ali manj že ukvarjajo, veliko premalo pa se ukvarjajo s povezavo šole z vasjo ali mestom — z organizacijami in organom, ki jih je izvolil. Odborniki redkokdaj poročajo o svojem delu na roditeljskih sestankih, na raznih sestankih političnih organizacij, še manj pa na oblastvenih forumih. Tudi povezava z učiteljskim kolektivom je šibka. Šolski odbori še niso dovolj tesno povezani s kolektivom, če so v odboru trije ali štirje prosvetni delavci, ravno tako ne, če posamezniki prisostvujejo konferencam učiteljskega zbora. Vsekakor bi moral šolski odbor zasledovati celotno učno-vzgojno delo, ker bi le na ta način lahko na skupnih konferencah pomagal in svetoval.

Še manj kot z učiteljskim zborom pa je marsikateri šolski odbor povezan z učenci. Mnenja sem, da šolske skupnosti, pionirska in mladinska organizacija niso podcenjevanja vredni činitelji. S temi večinoma šolski odbori do sedaj še niso razpravljali in jim pomagali. Če gre za vzgojo, za uspeh naše mladine, potem nikakor ne bi smeli prezreti mišljenja, dela in želja šolske mladine. Mladina sama čuti, kaj ji je potrebno in seveda tudi ,kdo ji pomaga. Zato naj bi vsi trije družbeni organi bolj upoštevali želje mladine in o teh pogosto razpravljali. — Na šolah imamo možnost, da se ustvari povezava, posebno še, ker bi ob sodelovanju organov družbenega upravljanja znali rešiti vrsto vprašanj skupno z učenci oziroma dijaki, doslej jih pa samo uradno rešujemo. Vse preveč podcenjujemo učence in njihove organizacije, čeprav so pokazale, da so sposobne rešiti marsikatero vprašanje, ki ga družbeni organi niso mogli. Vse to velja predvsem za višjo stopnjo, zato naj bi šole skušale to upoštevati.

Še nekaj o prosvetnih delavcih. — Prosvetni delavci so že dalj časa želeli družbeno izenačiti svoje delo z delom proizvajalcev. Samostojni status šole jim nalaga tudi večjo družbeno odgovornost. Tega se v celoti še ne zavedajo vsi, in sicer niti prosvetni delavci niti naša javnost. — Osveščanje v tej smeri bo tem hitrejše, čim večja bo neposredna pomoč raznih političnih organizacij. Delitev dohodka po uspehu šole bo pospešila napore za modernizacijo pouka, za racionalno uporabo učnega časa, za tesnejšo povezavo s starši in družbenimi organizacijami. Družbeno-ekonomski procesi okolja, v katerem šola dela, bodo morali postati vse bolj znana stvarnost pedagoškega delavca in šolski odbor. Na ta način se bo šola povezala s potrebami sodobnega življenja.

Šolski odbori so za celotno delo šole odgovorni družbi, zato je potrebno posvetiti veliko pozornost temu, kdo naj bo član šolskega odbora in kako bo delal. Starši, organizacije in zbori volivcev naj bi zahtevali poročilo o delu in gledali, da v šolski odbor pridejo ljudje, ki bodo s svojim delom družbi res koristili. — Franc Fojkar

tržiški VESTNIK

Odprte morajo biti vse možnosti za čimvečji zaslužek

PRED SPREJEMANJEM PRAVILNIKOV O OSEBNIH DOHODKIH — DOSEDANJI TARIFNI PRAVILNIKI ŠE MARSIKJE KVARIJO DELOVNE ODNOSE

Kakšno je trenutno stanje glede osebnih dohodkov v tržiških gospodarskih organizacijah, še ni točnih podatkov, vsekakor pa ni bistvenih odstopanj glede na polletne obračune. Ti izračuni so naslednji: vrednost proizvodnje 104,9 (če vzamemo lanski izračun v enakem obdobju kot 100), narodni dohodek 101, osebni dohodek 113, število zaposlenih 105,1 in storilnost dela 103,7. Te številke pokažejo, da se osebni dohodki zvišujejo mnogo hitreje, kot pa ostali elementi, od katerih bi moralo biti odvisno gibanje osebnih dohodkov. To je prva in morda najpomembnejša ugotovitev, ki bi jo novi pravilniki o delitvi osebnih dohodkov ne bi smeli več vsebovati. Zaslužki delavcev morajo postati točen odraz vrednosti njihovega dela. Tako bi sicer moralo biti tudi že doslej, vendar pa ni bilo, in sicer ali zaradi pomanjkljivih tarifnih pravilnikov ali pa zaradi principov v delitvi čistega dohodka.

Čeprav je omenjenih primerov z večjimi ali manjšimi pomanjkljivostmi več, bomo za primer uporabili samo dva negativna in enega pozitivnega.

Tržiška tovarna pil »Triglav« ob polletju plana realizacije ni dosegla (47,5 odst.), na skladih skoraj nima sredstev, po drugi strani pa ima v povprečju skoraj najvišje plače v celotni tržiški industriji. Nezdrav pojav!

Poseben problem je v tovarni Peko, kjer nekateri delavci še niso stamulirani v zadostni meri za svoje delo. Omenim naj, da so v tem podjetju tarifni razponi delavcev od 8 do 100 tisoč dinarjev. Med 752 delavci, ki so zaposleni več kot 208 ur na mesec, je kar 133 delavcev z nižjimi plačami od 15.000 dinarjev. Pomanjkljivost je v tem, da večina teh delavcev dosega norme in s tem zadovoljuje celotno proizvodnjo, a ima kljub temu tako nizke zaslužke. Obstaja možnost, da nekateri norme tudi presegajo, vendar za ta preseg ne bodo stimulirani. Proizvodnja se v takšnih okoliščinah vsekakor ne more večati, brez pomislekov pa bo večja, kadar bodo delavci za svoje delo enakovredno plačani. Nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov jim to mora zagotoviti.

Bombažna predilnica in tkalnica ima že doslej, kar zadeva stimulativni del, dokaj dober princip glede osebnega dohodka. Čeprav so tudi v tem podjetju nekatere tarifne postavke precej nizke, imajo delavci, če so prizadevni, kljub temu široke možnosti za dobre zaslužke. In če bo delovni kolektiv BPT svoja gledanja na delitev osebnih dohodkov še izpopolnil z novim pravilnikom, bo v podjetju vsekakor rasla tudi proizvodnja, hkrati s tem pa se bodo večali skladi podjetja in seveda tudi zaslužki delavcev.

B. Fajon

SOS preventivni zdravstveni službi

Tržič — (n. n.) — Za zdravstveno službo je bilo letos v tržiški občini namenjenih precej sredstev in ob polletju so bila ta, razen preventivne zdravstvene službe, le delno izkoriščena. Za zdravljenje po uredbi je bilo doslej porabljenih dobrih 30 % sredstev od predvidenih, za zdravljenje po odloku in za stroške sanitarne inšpekcije komaj 10 %, le preventivna zdravstvena služba se je že ob polletju znašla v zadregi, ker so bile za njene potrebe že do takrat potrošena vsa sredstva. Te številke kažejo, da bi bilo v prihodnje potrebno za preventivno zdravstveno službo zagotoviti več sredstev, medtem ko ne bi nič škodilo, če bi sredstva, predvidena za stroške sanitarne inšpekcije, smeleje izkoriščali.

Sredstva lahko ovirajo gradnje

Tržičani so veseli in tudi ponosni na številne gradnje, ki jih imajo letos oziroma, ki so bile že končane (kopališče). Pri vsem tem pa premalo razmišljajo o tem, kako je s sredstvi. V zadregi so se znašli samo tisti, ki bi morali graditeljem odšteti denar, zaradi česar pa ne bi bilo tolikšnih problemov, če bi vsi izpolnjevali družbene obveznosti.

Novo kopališče, ki je že dograjeno, še ni plačano. Občinski ljudski odbor dolguje gradbenemu podjetju še 19 milijonov dinarjev. Vse pa kaže, da se bo strošek zaradi tožbe še zvečal.

Vprašanje je tudi, če bo dovolj sredstev, da bi bil zdravstveni dom odprt za Dan republike, čeprav so zmogljivosti gradbenega podjetja zadostne. Problem je tudi, kdaj bo nova šola dograjena, čeprav so potrebe za novim šolskim objektom neodložljive in bi morala biti šola dograjena do prihodnjega šolskega leta.

Razgovori zaradi sredstev in problemi, ki nastajajo v zvezi s tem, bi bili povsem odveč, če bi vsi pravočasno dali na razpolago sredstva, ki so jih dolžni dati. Tako pa obrtniki in kmetje, ki so sklenili, da bodo za gradnjo zdravstvenega doma prostovoljno dali okrog 5 milijonov dinarjev, še niso izpolnili svoje obveze. — B. F.

Tržič (B. F.) — Od 20. septembra do 24. oktobra se bo v Tržiču v več skupinah zbralo vseh 90 poslovodij prodajaln »Peko«, ki bodo med 380 vzorci izbrali skoraj 200 novih tipov čevljev za pomlad 1962. — Na sliki: Poslovodje prodajaln »Peko« z Dolenjske, iz Zasavja, ter Kamnika in Domžal imajo težko nalogo: Za kakšno spomladansko obutev naj se odločijo, da bodo zadovoljili potrošnike?

Skrb za izobraževanje ZB

Tržič — (B. F.)

Pred dnevi je komisija za izobraževanje borcev pri ObO ZB poslala vsem svojim članom dopis, s katerim jih opozarja na možnosti izobraževanja na raznih področjih. V sodelovanju z Delavsko univerzo bo komisija zagotovila dvomesečne tečaje, v katerih bodo kandidati dobili potrebno strokovno in splošno znanje za izpite, s katerimi si bodo lahko pridobili kvalifikacijo in visoko kvalifikacijo. Razen tega pa je komisija opozorila vse borce tudi na možnost vpisa v dopisne šole, ki jih je organiziral GO ZB NOV Slovenije. Čeprav je zanimanje za nadaljnje izobraževanje med borci precejšnje, vendar še ni znano število kandidatov za posamezne šole ali tečaje.

Topografija

Tržič — (n. n.)

Občinski odbor ZB že dlje pripravlja Topografijo NOB. Doslej je zbrano že skoraj vse gradivo, ki ga je treba še enkrat preveriti in tehnično opremiti. Želja ObO ZB je, da bi s tem delom čimprej končali, za kar pa bi bilo potrebnih več prostovoljnih sodelavcev.

Radovljiška KOMUNA

Priporočila ObSS

Radovljica, 30. septembra

Včeraj je bila v Radovljici seja predsedstva Občinskega sindikalnega sveta, na kateri so še enkrat pregledali gospodarjenje v posameznih podjetjih. Člani predsedstva so se zadolžili, da bodo obiskali sindikalne podružnice v vseh podjetjih na območju radovljiške občine in ugotovili, kakšno vlogo imajo sindikalne podružnice po posameznih gospodarskih organizacijah. Pregledali bodo tudi, kako sindikalne podružnice uresničujejo zaključke zadnjega plenuma. Sindikalnim podružnicam so priporočili, naj organizirajo sestanke s članstvom, na katerih bi analizirali gospodarjenje v I. polletju, predvsem pa gospodarsko stanje v svojem podjetju. — Prav tako naj bi takoj in z vso resnostjo začeli z izdelavo pravilnikov o delitvi čistega dohodka in pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov. Obenem naj seveda skušajo odpraviti v podjetju vse nepravilnosti, dobro naj proučijo prejemke pod 15 tisoč dinarjev in naj to tudi upoštevajo v novih pravilnikih.

Ker je iz analize gospodarjenja razvidno, da gospodarskim organizacijam ostaja neprimerno več čistega dohodka kot v istem obdobju lani in je nevarnost, da bo previsok del odmerjen za osebne prejemke, bo potrebna precejšnja pozornost sindikalnih podružnic. — Te namreč v veliki meri lahko vplivajo na to, da bo čisti dohodek pravilno razdeljen na osebne dohodke in sklade in da bodo osebni dohodki res odvisni od večje produktivnosti in drugih gospodarskih ukrepov. — M. S.

MEDVED V JULIJCIH

V planini za Savnikom, okoli Možic nad Petrovim brdom v Julijskih Alpah že nekaj časa tamkajšnje planince in lovce »straši« medved. Kako je prišel tja in od kje, to Bohinjci niso vedeli povedati. Nekajkrat so že šli nadenj, pa še nobenemu lovcu ni uspelo, da bi ga vzel »na muho«. Nanj je razpisana nagrada 10.000 dinarjev.

Poživitev dela aktiva LMS

Srednja Dobrava (M. S.) — Vaški aktiv LMS v Srednji Dobravi je bil zelo nedelaven, zato so ga mladinci kar sami razpustili. Na pobudo občinskega odbora SZDL Radovljica pa je bil v tem kraju pred dnevi skupni sestanek članov KO SZDL in mladincev, na katerem so sklenili, da bo mladinski aktiv spet zaživel. Uredili so kadrovska vprašanja in se pogovorili, kako bodo uredili knjižnico in prostor s televizijskim aparatom. Čez zimo bodo člane mladinskega aktiva pritegnili h kulturno prosvetnemu delu.

Jeseniški KOVINAR

Spodbuda za družbeno in politično življenje v občini

Na zadnji seji Izvršnega odbora ObO SZDL na Jesenicah, ki je bila pretekli torek, so med drugim govorili o programu dela komisij pri ObO SZDL.

Komisija za sodelovanej z družbenimi organizacijami ima med vsemi prav gotovo najodgovornejšo nalogo. V prihodnji delovni sezoni bo morala pregledati točno dejavnost posameznih družbenih in društvenih organizacij v jeseniški občini. Prav tako bo ugotavljala problematiko in analizirala sestav članstva v posameznih organizacijah.

Člani komisije za družbeno upravljanje se bodo kar največ pozanimali, kako se uveljavlja samoupravljanje v zdravstvenih ustanovah v jeseniški komuni. Pregledali bodo, kako delajo stanovanjske skupnosti, nadalje upravljanje v trgovini, gostinstvu, obrti in socialnem zavarovanju. Komisija za družbeno uveljavljanje žena ima še posebno nalogo, in sicer v najkrajšem času, po možnosti že prihodnji mesec, ustanoviti stalno konferenco žena pri ObO SZDL na Jesenicah.

Ideološka komisija bo pripravila vrsto seminarjev za vodstva osnovnih organizacij SZDL, za člane občinskega odbora in za druge družbene organizacije. Razen tega bo pregledala problematiko splošnega izobraževanja prebivalcev v jeseniški občini.

Posebna komisija za zamejska vprašanja bo imela letos nalogo navezati stike z raznimi organizacijami zamejskih Slovencev, bodisi v Avstriji ali Italiji. Vsklajevala bo gostovanja raznih tujih kulturnih, športnih in drugih skupin v jeseniški občini. Komisija za organizacijska vprašanja pa bo še naprej pomogala krajevnim odborom SZDL, da se bodo ti še bolj organizacijsko utrdili.

O vsej tej problematiki bodo razpravljali podrobno tudi na plenumih ObO SZDL Jesenice, ki jih za to delovno sezono pripravljajo kar devet.

M. Živkovič

Kratke iz Kranjske gore

● Do 15. decembra letos računajo, da bodo končali z adaptacijo hotela »Razor«. Težave pri gradnji imajo le v tem, ker ni dovolj denarja, da bi dela še pospešili.

● Z dvema novima vlečnicama in sedanjo žičnico na Vitranc bodo lahko v letošnji sezoni vsako uro prepeljali na Vitranc 800 smučarjev.

● Te dni so začeli na pobočjih Vitranca kopati jame za stebre za novi vlečnici. Vsa dela bo opravila mariborska tovarna »Metalna«, ki bo tudi sama izdelala večino elementov za novi vlečnici, medtem ko bodo vlečne žice in motorje uvozili. Za prenovljeno smučarsko progo, za novi vlečnici in razna druga dela bodo na Vitrancu skupaj porabili okoli 100 milijonov dinarjev.

Malomaren odnos predstavnikov Verige

Lesce, 28. septembra

Včeraj zvečer je bila v Lescah seja odbora krajevne organizacije SZDL, ki so se je udeležili tudi predstavniki DPD Svoboda in predsednik krajevnega odbora. — Ker je bila na dnevnem redu razprava o gospodarjenju v prvem polletju, posebno pa še razprava o tovarni Veriga, so na to sejo povabili predstavnike samoupravnih organov iz tega podjetja, vendar se seje niti eden ni udeležil. Sicer se pa to menda redno dogaja. Čeprav Veriga zaposluje 800 delavcev, ne morejo dobiti niti enega, ki bi želel sodelovati v KO SZDL. Zato so udeleženci seje sprejeli sklep, da bodo o malomarnem odnosu, ki ga imajo nekateri v Verigi do krajevnih forumov, obvestili tudi ObO SZDL in občinski komite ZKS.

To, da se seje ni udeležil nihče iz Verige, je otežkočalo razpravo o komunalnih potrebah v Lescah in okoliških krajih. Sedaj je za to pristojna Komunala, ki pa se še bori z začetnimi težavami in pomanjkanjem potrebnega denarja. Urediti bo treba kanalizacijo in razsvetljavo ,prav tako pa čimprej zapreti gramoznico ob cesti proti Šobcu, ki jo sedaj izkorišča kmetijska zadruga. Tudi za cesto proti Šobčevemu bajerju bo potrebno najti nekoga, ki jo bo dobro oskrboval.

Spomladi bodo v Lescah začeli z gradnjo kulturnega doma. Gradbeni odbor pri tovarni Veriga je že poskrbel za odobritev lokacije in dovoz večjih količin gradbenega materiala. Dom bodo gradili v etapah. — M. S.

Prva skupna seja DPM

Radovljica, 29. septembra (M. S.) — Včeraj je bila v Radovljici prva skupna seja društev prijateljev mladine po združitvi občin Radovljica, Bohinj in Bled. Izvolili so skupni odbor in tri komisije: pionirsko, komisijo za letovanje in komisijo za socialna vprašanja. Pogovorili so se o pripravah na Teden otroka in o glavnih principih dela DPM v prihodnje.

Prihodnji mesec ustanovna skupščina

Okrajnega centra klubov OZN

Lani je bilo na Jesenicah na pobudo republiškega centra klubov OZN ustanovljen občinski center klubov OZN. Ta je imel nalogo ustanavljati klube OZN po vsej občini. Prvega je ustanovil na osnovni šoli na Koroški Beli, kasneje pa še po nekaterih drugih osemletkah v jeseniški občini in prav tako na šolah druge stopnje. Med drugim je ustanovil dva mladinska kluba OZN tudi v jeseniški Železarni. Tako trenutno dela na Jesenicah in v okolici 9 mladinskih klubov OZN.

Uspehi občinskega centra klubov OZN so se kmalu pokazali. Takoj po ustanovitvi je center povabil na Jesenice 45 študentov iz drugih držav, ki študirajo na ljubljanski univerzi. Ogledali so si Železarno, kjer jih je sprejel tudi glavni direktor ing. Matevž Hafner. Občinski center klubov OZN je organiziral tudi številna protestna zborovanja, na primer ob umoru kongoškega premiera Patrica Lumumbe, itd. Imel je stalne stike z republiškem centrom klubov OZN in prav tako s centri v Mariboru, Celju in Kranju.

Ker pa se je število klubov Organizacije združenih narodov po vsej Gorenjski v zadnjem času precej povečalo, računajo, da bodo že v začetku prihodnjega meseca ustanovili okrajni center klubov OZN za Gorenjsko. Kje bo imel okrajni center sedež, se še niso sporazumeli. Glavna naloga centra pa bo, da bo povezal delo občinskih centrov in posameznih klubov OZN. Sodeloval bo z zunajpolitičnimi odbori pri občinskih odborih SZDL, z delavskimi univerzami, kjer bo dobil predavatelje za predavanja. Okrajni center bo organiziral v kratkem tudi tečaj esperanta ter angleškega in nemškega jezika.

— **M. Živkovič**

KAKO JE Z MOSTOVI V JESENIŠKI OBČINI

Jesenice (M. Ž.) — V teku je gradnja mostu čez Savo na Javorniku, ki bo po sklenjeni pogodbi z »Gradisom« dograjen do konca maja prihodnjega leta. Zanj bodo porabili okoli 96 milijonov dinarjev. Popravljen je tudi že most na Hrušici. Z urejevanjem ostalih mostov, in sicer v Mojstrani, Podkorenu, Žvagnovega mosta in mosta v Piškovcih še niso pričeli. Zaradi pomanjkanja sredstev bodo morali s popravilom omenjenih objektov po vsej verjetnosti še nekaj časa počakati.

ŠE VEDNO BREZ URBANISTIČNEGA NAČRTA

Jesenice (M. Ž.) — V zvezi z gospodarskim razvojem Jesenic in vasi v jeseniški občini se še vedno pojavlja kot osnovno vprašanje urbanistična ureditev posameznih krajev. Znano je, da se za Jesenice in za nekatere kraje v občini še vedno ni izdelala urbanistična zasnova in urbanistični program. Vendar je, kljub temu na tem področju narejen korak naprej. Pri tem bo sodeloval tudi Urbanistični inštitut LRS. Za Kranjsko goro pa bo ta inštitut izdelal dokončni urbanistični načrt.

Dela na Belškem polju dobro napredujejo

JESENICE (M. Ž.) — Poročali smo že, da so pretekli mesec na Beljškem polju pod Javornikom, kjer bodo stale nove valjarne jeseniške Železarne, zaorali buldozerji. Kot smo zvedeli, so v času, odkar so začeli z izkopavanjem terena na Beljškem polju v okviru rekonstrukcije Železarne izkopali 22.300 kub. metrov zemlje. Dokler so odkopavali vrhnjo plast, je razumljivo, da so dela potekala precej hitreje. Sedaj pa so začeli z odkopavanjem trdega materiala. Začeli so tudi z vrtanjem dveh vrtin in so pri prvi 21 metrov globoki vrtini ugotovili, da so spodnje plasti zemlje vedno enake. Ta podatek bo nedvomno koristil pri nadaljnjem odkopavanju terena. Pregled materiala v zemlji je zato potreben, ker bodo kasneje kopali na tem mestu tudi do 10 metrov globoko.

Vzporedno z deli na Beljškem polju dobro napreduje tudi gradnja nasipa na senožetih. Vsak dan pripeljejo na nasip več kot 300 kub. metrov odpadnega materiala. V Železarni menijo, da bodo dela tudi v prihodnje pri podaljševanju nasipa tako napredovala, potem bo gotovo zgrajen v predvidenem roku.

Govorili bodo o letnih konferencah

JESENICE, 29. septembra (M. Ž.) — Za danes je bil na Jesenicah sklican plenum Občinskega komiteja LMS, ki mu bodo prisostvovali tudi predsednik in sekretarji osnovnih organizacij. Na plenumu bodo največ govorili o organizaciji rednih letnih mladinskih konferenc po osnovnih organizacijah, nadalje o tekmovanju »Spoznaj svoj domači kraj v revoluciji« in še o nekaterih kadrovskih spremembah v občinskem komiteju LMS.

ŠOLSKI CENTER LESNE INDUSTRIJE LJUBLJANA

razpisuje vpis v šolo za

lesnoindustrijske delovodje

internatsko urejeni oddelek v Škofji Loki

Šola je dvoletna s štirimesečnim strnjenim teoretičnim poukom letno. Pogoj: kvalifikacija v lesni stroki. — Pouk do sedaj vpisanih za šolanje v Šk. Loki in novih prijavljencev se bo začel **19. oktobra 1961 ob 13.00 uri na Lesnoindustrijski šoli v Škofji Loki** — Trati, kamor pošljite tudi prijave z dokumenti do 15. 10. 1961.

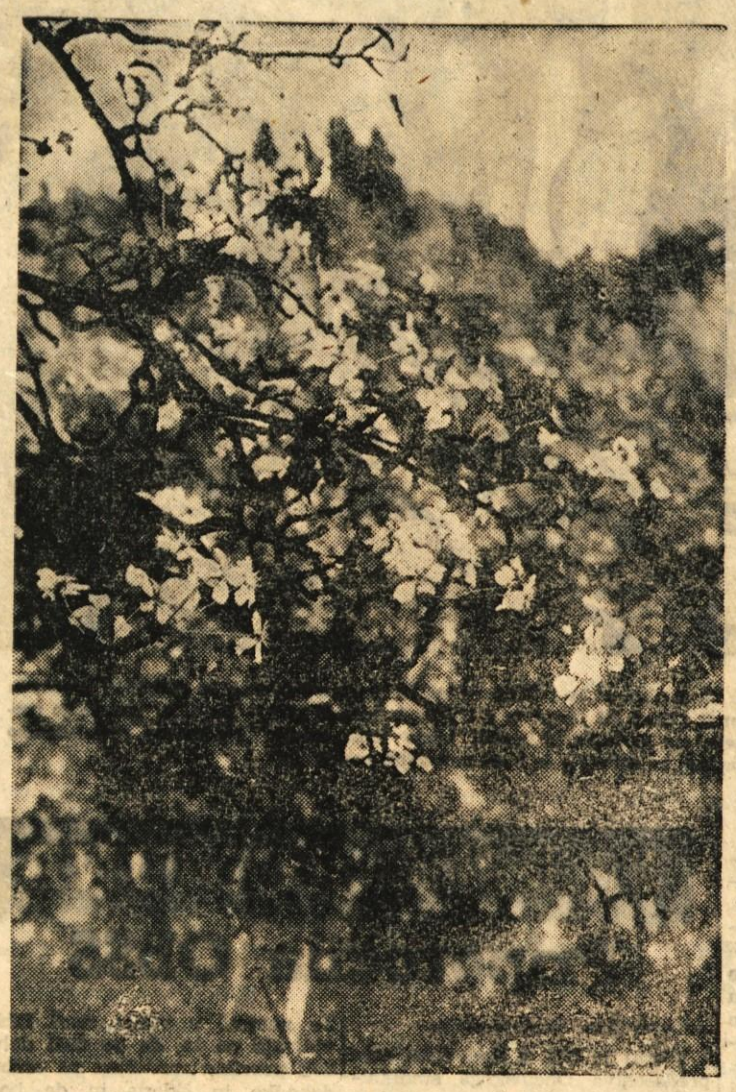

DVAKRAT V ENEM LETU — Da travo kosimo dvakrat letno ni nič nenavadnega, čeprav otava največkrat bolj ali manj šibko požene. Posebne vrste zanimivost in res nenavadna redkost pa je pri Petru Bukovniku na Zgornji Beli velika hruška, ki te dni že drugič cvete v letu 1961. Razen tega, da je hruška prvič precej obrodila in da je prvo listje že skoraj odletelo, je zdaj spet vsa v cvetju in z novim »spomladanskim« listjem. Čeprav se čebele pridno pasejo na cvetovih, bo verjetno zima preprečila, da bi Peter Bukovnik letos še enkrat otresel veliko hruško. (B. F. — Foto F. Perdan)

Kranjski GLAS

Sedemnajst let je tega...

Cerklje in okoliški kraji bodo v nedeljo, 1. oktobra, počastili svoj krajevni praznik. Ob tej priložnosti se bodo spominjali dogodkov iz narodnoosvobodilnega boja na njihovem območju in 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov.

Kaj pripoveduje kronist o tistih dneh pred sedemnajstimi leti?

V noči od 3. na 4. oktober 1944. leta se je Šlandrova brigada, ki je prišla iz Savinjske doline, ustavila na Šenturški gori pri Cerkljah. Brigada je sklenila uničiti belogardistične postojanke v Cerkljah, Brnikih, Lahovčah, Zalem logu in drugod.

Na Šenturški gori je štab brigade izdelal načrt za napad. Na določeni znak naj bi posamezni bataljoni hkrati napadli belogardistične postojanke. Bataljoni so se podali proti krajem napada.

Spremljamo 4. bataljon Šercerjeve brigade, ki se je napotil proti Zalem logu. Ko je bataljon prispel do gostilne pri Bolku, je pomočnik komandanta vstopil z nekaterimi borci v krčmo.

To noč je bila krčma bolj obljudena kot sicer. Za mizo je sedela družba 14 ljudi — štab Črne roke za Gorenjsko. V trenutku, ko so partizani vstopili, so belogardisti razpravljali o likvidaciji 74 aktivistov in pripadnikov osvobodilnega gibanja na Gorenjskem.

Srečanje med partizani in belogardisti se je naglo bližalo k vrhuncu. Prvi in drugi so se naglo zavedli in spoznali, za kaj gre. — Najprej se je znašel komandant bataljona in pozval belogardiste k predaji. Nekateri so dvignili roke, drugi pa... Strel iz revolverja je presekal napeto ozračje in pomočnik komandanta je omahnil s prestreljenimi prsmi.

Znak za napad... Partizani so obkolili hišo, belogardisti pa so se razbežali in iskali kritje. Po ogorčeni borbi in šele potem, ko so hišo porušili, je bil boj končan. Padlo je devet belogardistov, dva so ujeli, trije pa so zbežali.

Tisto noč se je sicer napad na belogardistične postojanke zaradi nepredvidenega srečanja s štabom Črne roke izjalovil, vendar je ta uspeh močno odjeknil med gorenjskim prebivalstvom, medtem ko je belogardizem utrpel hud udarec, ki ga ni nikdar prebolel.

Spomine na ta dogodek bodo v Cerkljah letos še posebno lepo počastili. Na večer pred praznikom, to je v soboto, bodo na vseh okoliških vrhovih kurili kresove. V nedeljo ob 15. uri zjutraj bo budnica, ob devetih pa strelsko tekmovanje. Ob 10. uri bodo položili vence na spominska obeležja v okoliških krajih. Ob 14. uri bo sprevod, ki se ga bodo udeležila vsa motorna vozila z območja bivše občine Cerklje. V sprevodu bo sodelovala tudi vsa mehanizacija Kmetijske zadruge in Kmetijskega posestva. Ob 16. uri bo slavnostna akademija v dvorani Kulturnega doma, zatem pa bodo položili vence na spomenik padlih borcev v Cerkljah. Program akademije bodo izvajali tudi po okoliških vaseh: v Zalogu 4. oktobra, v Velesovem pa 8. oktobra. Na Trati pri Cerkljah bodo ob letošnjem krajevnem prazniku odkrili spominsko obeležje 82 žrtvam nacističnega nasilja.

45.000 LJUDI NA ŽIČNICI

Zanimanje za Krvavec v teh dneh ni dosti manjše kot prvo leto, ko je začela žičnica obratovati. Le-ta je letos prepeljala na Krvavec okrog 45.000 ljudi, v vsem času, odkar obratuje, pa se je je poslužilo blizu 190.000 turistov. Posebno živahen je obisk ob sobotah, zlasti pa ob nedeljah, posebno še zaradi letošnje lepe jeseni. Ob nedeljah obišče Krvavec preko 1000 ljudi, niso pa bili redki primeri, ko se je število povzpelo na preko 1500.

Spričo tako intenzivnega obratovanja žičnice mora tehnično osebje posvečati precej skrbi mehanizmu, zlasti pa jekleni vrvi: le-to pregledujejo vsak dan. Še posebno natanko pa pregledujejo celotno žičnico ob revizijah, to je dvakrat na leto. Pri najmanjših obrabah vrvi ogroženi del takoj zamenjajo. Zato je vsaka bojazen, da bi utegnilo priti do nesreče, povsem odveč.

Ko sem pred dnevi obiskal žičnico, so mi povedali, da bodo še letos izmenjali celotno jekleno vrv. Nova vrv bo nekoliko močnejša in jo bodo uvozili iz Avstrije. Vsekakor predstavlja vrv najbolj pereči del vsega objekta: najprej zato, ker se v spletih, to je stikališčih, najhitreje obrabi, in pa zato, ker ima podjetje Metalka iz Ljubljane pri uvozu vrvi iz inozemstva precej težav. — S. Š.

Kaj gradijo v Cerkljah?

Pred nekaj leti smo obravnavali Cerklje kot odročen kraj ,ki mu ne gre prerokovati posebno blestеče prihodnosti. — Z zgraditvijo žičnice na Krvavec pa je kraj le precej pridobil na svoji pomembnosti. Preko Cerkelj namreč vodi pot do vstopne postaje žičnice. — Prav zaradi tega je tudi promet z motornimi vozili skozi vas precej živahen. Poseben prispevek k pomembnosti Cerkelj bo nedvomno tudi dograditev letališča v Brnikih.

Vse to in pa naraščajoče število motornih vozil v Cerkljah in v okolici je pristojne organe privedlo do razmišljanja, da bi kazalo v Cerkljah zgraditi ustrezno mehanično delavnico in bencinsko črpalko. Gradnje, ki bo veljala nekaj čez 25 milijonov dinarjev, se je lotilo tamkajšnje Obrtno podjetje v lastni režiji. Podjetje je ustvarilo 10 milijonov dinarjev lastnih sredstev, nadejajo pa se, da bodo nekaj denarja dobili tudi iz občinskega investicijskega sklada. Kranjska občina je namreč obljubila, da bo prispevala h gradnji 7 milijonov, vendar ni. Morda bo prihodnje leto bolje?

Razen tega pa bo kraj dobil še en objekt: stanovanjsko poslopje s 4 družinskimi in 2 samskima stanovanjema. Gradnja bo veljala blizu 16 milijonov dinarjev. Stanovanja bodo vseljiva 29. novembra letos in so namenjena prosvetnim delavcem. Investitor je Zavod za stanovanjsko in komunalno izgradnjo Kranj. — S. Š.

Nov ribiški okoliš

Kranj (R. Č.) — Svet za kmetijstvo in gozdarstvo ObLO Kranj je na svoji seji med drugim razpravljal tudi o prošnji Ribiške družine Tržič, ki prosi za dodelitev ribiškega okoliša — za potok Tržiška Bistrica in del Save, ki teče na teritoriju kranjske občine. Svet je prošnji ugodil in sklenil, da se da tej družni v upravljanje Tržiško Bistrico od vasi Zvirče do izliva v Savo, le-to pa od izliva Tržiške Bistrice do jezu Tiskanine in industrijski kanal od jezu tovarne Tiskanina do hidrocentrale pri Savskem mostu v Kranju. Končno besedo o tej dodelitvi bo izrekel še ObLO na svoji prvi seji.

Premogovnik pri Cerkljah

Naslov je morda kar preveč pogumen, vsekakor pa naj ne služi kot povod za pretirane utvare. Kljub vsemu pa lahko spregovorimo o resnici, da je v Šmartnem pri Cerkljah nahajališče kvalitetnega rjavega premoga.

Ta ugotovitev sicer ni novejšega datuma, temveč sega tja v leta 1923 do 1925. Že takrat so nekateri okoliški kmetje osnovali nekakšno »delniško družbo« in začeli nahajališče izkoriščati. Ker pa zahteva takšna eksploatacija precejšnje investiranje za raziskave, tehnično opremo, vzdrževanje in podobno, so kmetje rudnik čez nekaj let opustili. Deloma je bila temu kriva tudi voda, ki je zalivala rove. Tako opuščeni rudnik je kmalu utonil v pozabo.

Morda bi pri tem tudi ostalo, če ne bi na enem zadnjih zborov volivcev v Cerkljah tega vprašanja ne načel prof. Kalan. Kaže pa, da pobuda, naj bi nahajališče raziskali, ni padla na posebno plodna tla. Prav gotovo pa bi bilo zanimivo vedeti, kakšni so razlogi, da ostajajo pristojni organi v Cerkljah spričo te pobude bolj ali manj hladni.

Vsekakor bi kazalo nahajališče raziskati: geolog in montanist naj bi ugotovila, kolikšne zaloge premoga skriva omenjeno področje in kakšne so možnosti za eksploatacijo, če so plasti premoga dovolj močne. Konec koncev ne gre zgolj za utopistično oživljanje ljudskih govoric brez otipljive osnove. S. Š.

Loški DELAVEC

PREMALO ZOBOZDRAVSTVENIH DELAVCEV

V škofjeloški občini se stanje v zdravstvu počasi normalizira. Vodstvo Zdravstvenega doma je prevzel nov upravnik, tudi ostala kadrovska zasedba je v splošnem zdravstvu urejena. V Železnikih bo sedaj trenutno eno mesto prazno, vendar bo izpraznjeno mesto kmalu zasedel drug zdravnik. V Gorenji vasi je položaj še boljši, čeprav je eden izmed zdravnikov že upokojen, vendar še kljub temu opravlja ambulantno delo. — Razen domačih zdravnikov opravljajo honorarno specialne preglede v Škofji Loki tudi še zdravniki iz Ljubljane in Golnika.

Več kritičnih problemov pa ima zobozdravstvena služba. — Prva ugotovitev — primanjkuje kadra. Toda ta problem bodo v bližnji prihodnosti vsaj delno rešili, ker štipendirajo sedem zobozdravstvenih delavcev. — P.

V kratkem tudi parna pekarna

ŽELEZNIKI (P.) — V Železnikih je že dalj časa pomanjkljiva preskrba s kruhom. Zmogljivosti stare pekarne so bile razen nekaterih ostalih pomanjkljivosti prenizke. Vse pa kaže, da se sedaj v tem pogledu bližajo prebivalcem Selške doline boljši časi. V Železnikih bodo namreč v kratkem postavili novo parno pekarno. Peči, ki jih že [illegible] bodo montirali v dosedanjih prostorih. Ta pridobitev bo za Železnike in okolico velikega pomena, saj je preskrba s kruhom v tem kraju dokaj pereča. Pekarno v Železnikih preurejuje podjetje Pekarna in slaščičarna Škofja Loka.

Seja tajništva ObSS

Škofja Loka (R.) — Ta teden je bila v Škofji Loki seja tajništva Občinskega sindikalnega sveta. — Na seji tajništva so ugotovili, da gospodarske organizacije v škofjeloški komuni še niso pričele z intenzivnimi pripravami za izdelavo pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka. Tudi sindikalne organizacije same niso pokazale dovolj razumevanja in podpore pri izdelavi teh pravilnikov.

Na seji tajništva ObSS so razpravljali tudi o položaju sindikalnih podružnic v kmetijskih zadrugah. Te sindikalne organizacije so še mlade in prav zato potrebujejo nenehno pomoč. Tajništvo je sklenilo, da bo sklicalo poseben posvet predstavnikov kmetijskih zadrug oziroma sindikalnih podružnic. Prav tako bodo sklicali tudi posvet s prosvetnimi delavci, na katerem bi razpravljali o nagrajevanju v javnih službah. Na seji tajništva so se med drugim tudi sporazumeli, da bo seja predsedstva ObSS Škofja Loka prihodnji mesec.

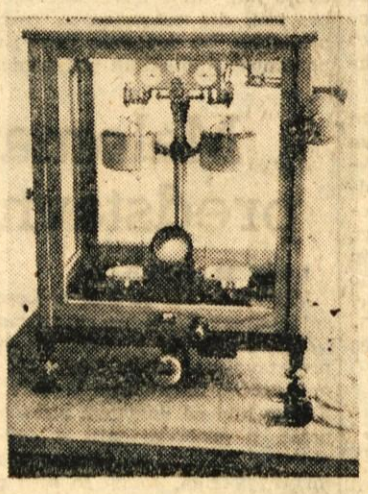

Samo čez most pri zgodovinskem plavžu v Železnikih in že smo pri obrtno-kovinskem podjetju Tehtnica. Toda kljub temu, da je podjetje majhno, je pomembno in glas o tem podjetju je v zadnjem času že šel preko meja Selške doline. Zakaj? Delovni kolektiv Tehtnice je namreč začel izdelovati nove vrste tehtnic, ki smo jih doslej morali uvažati. Tudi ta na naš sliki spada mednje.

Izobraževanje borcev

V škofjeloški občini je Šolski center za kovinsko stroko in obrt lesne stroke organiziral na pobudo komisije za izobraževanje članov ZB tečaje za njihove člane.

Na razpis se je do sedaj prijavilo 60 članov za kvalfiikacijo in 14 članov za visoko kvalifikacijo.

Ker je od teh prijavljencev precej borcev iz krajev v Selški dolini, je vodstvo Šolskega centra omogočilo, da bodo le-ti lahko obiskovali tečaj v domačem kraju. V ta namen je organiziralo tečaj za prijavljence iz Selške doline v osnovni šoli v Železnikih. Tečaj se je že pričel, in sicer 21. septembra. Strokovne predmete poučujejo stalni uslužbenci Šolskega centra iz Škofje Loke, splošne predmete pa učiteljstvo osnovne šole iz Železnikov.

Za prijavljence iz Škofje Loke in okoliških vasi se je pričel tečaj 25. septembra, in sicer v prostorih Šolskega centra v Sk. Loki.

Med prijavljenci je tudi nekaj članov ZB, ki so zaradi starosti in zadostnega števila službenih let na delovnem mestu, oproščeni teoretičnega dela izpita.

Ti že oddajajo prijave, da bodo pred komisijo pokazali svoje strokovno znanje, ki so si ga pridobili z večletno prakso.

Na podlagi opravljenih tečajev in izpitov bo tudi v škofjeloški občini zagotovljeno nekdanjim borcem kvalificirano delovno mesto in s tem tudi večji zaslužek. S tem jim bo dana tudi možnost do še nadaljnjega strokovnega izobraževanja na tehničnih in njim podobnim šolam. — Lojze Malovrh

Pomoč šolske mladine

Škofja Loka (V. R.) — Učenci osnovne šole v Škofji Loki so prejšnji in tudi ta teden pridno pomagali pobirati krompir na njivah kmetijskega posestva Suha. Temu podjetju namreč primanjkuje delavcev za pospravljanje jesenskih pridelkov. Na pomoč so priskočili tudi gimnazijci. Ta pomoč je bila kmetijskemu posestvu Suha vsekakor dobrodošla.

V DRAŽGOŠAH GRADIJO CESTO

DRAŽGOŠE (P.) — V tem znanem partizanskem kraju tudi letos gradijo cesto, ki se bo priključila cesti na Rovtarico oziroma Bohinj. Z gradnjo letos pravzaprav samo nadaljujejo, saj so že preteklo leto opravili precejšnja gradbena dela. Gradnjo ceste finansirajo iz lokalnih virov. Cesta bo v precejšnji meri olajšala izkoriščanje tamkajšnjih gozdov, čeprav tudi turističnega pomena ne smemo prezreti.

Prvi balinarski klub

Pretekli mesec so tudi na Trati ustanovili prvi balinarski klub v škofjeloški občini. Ta šteje sedaj 16 članov. Ljubitelji tega svojevrstnega športa so s prostovoljnim delom sami uredili igrišče in vse ostalo v bližini novih blokov. Tedensko imajo treninge in se že pripravljajo tudi na medsebojna srečanja z ostalimi ljubljanskimi klubi. Prvo balinarsko srečanje so že imeli pretekli teden in to na domačem igrišču. Srečali so se z balinarskim klubom Kamen iz Ljubljane. Srečanje se je končalo neodločeno (13:9, 9:13). Odkar so na Trati ustanovili balinarski klub je zanimanje za ta šport med ljudmi iz dneva v dan večje. Stevilo rednih članov narašča in vse kaže, da bo ta malorazvita športna zvrst prav kmalu zaživela tudi v drugih krajih. Ko že pišemo o balinarskem klubu, pa ne smemo prezreti Janeza Brezovnika. Ta je namreč dal prve pobude za ustanovitev balinarskega kluba na Trati. Omenjeni tovariš je bil nekdaj član državne balinarske reprezentance. — Vlado Rozman

Zdravstveno predavanje

Železniki (P.) — V četrtek zvečer je bilo v osnovni šoli v Železnikih predavanje, ki ga je organiziral občinski oziroma krajevni odbor RK. Predaval je dr. Štangl z Golnika.

ZA BOLJŠO RAZSVETLJAVO ŽELEZNIKOV, ČEŠNJICE IN STUDENA

ŽELEZNIKI (P.) — Tu so se odločili, da bodo postopoma uredili javno razsvetljavo na Češnjici, Studenem in v Železnikih. Potrebne načrte bi izdelalo podjetje Elektro Kranj, gradnjo pa bi finansirala občina. Če bo šlo vse po sreči, bodo že prihodnje leto pričeli »preganjati temo« iz teh krajev.

GLAS
v vsako hišo

Republiška namiznoteniška liga

Triglav neodločeno in poraz Jesenic

V sredo zvečer sta bila v okviru republiške namiznotenške lige dva dvoboja, in sicer med Ljubljano in kranjskim Triglavom v Ljubljani, ter med ljubljanskim Odredom in Jesenicami na Jesenicah. Oba dvoboja sta privabila precej gledalcev, ki so bili vsak po svoj zadovoljni s srečanji. V Ljubljani zato, ker so videli zbrane skoraj vse najbolje namiznoteniške igralce v Sloveniji, na Jesenicah pa zato, ker so se srečali sami obetajoči mladi igralci, med katerimi je imel najstarejši samo 20 let. Medtem ko so mladi odredovci prepričljivo odpravili Jeseničane z 9 : 2, pa je bila v Ljubljani zagrizena borba vse do zadnje igre, ki je dala neodločen rezultat, čeprav so bili Kranjčani skozi vse srečanje v vodstvu.

Rezultati: Ljubljana — Triglav 8:8 (Zajc — Tomc 0:2, Tomažič — Marušič 2:1, Kern-Zajc : Teran-Tomc 2:1, Kojterer — Plut 0:2, Horvat — Knap 2:1, Kojterer-Horvat : Plut-Knap 2:0, Tomažič — Tomc 0:2, Zajc — Teran 0:2, Kern — Marušič 2:0, Kojterer — Knap 2:0, Horvat — Plut 1:2, Kojterer-Kern : : Plut-Teran 1:2, Tomažič-Teran 0:2, Kern — Tomc 2:0, Zajc — Marušič 2:0).

Odred — Jesenice 9:2 (Trupelj — Rebolj 2:0, Strojnik — Šmid 2:0, Godina — Kavčič 2:0, Skrlj — Kavčič 2:0, Virant — Cih 2:0, Skrlj-Virant : Kavčič-Cih 2:0, Strojnik-Godina : Kavčič-Rebolj 1:2, Strojnik — Rebolj 2:0, Trupej — Kavčič 0:2, Godina — Šmid 2:0, Skrlj — Cih 2:0. — n. n.

Benedičič 50-letnik

Jesenice — (L. S.) — Atletski klub Jesenice priredi v nedeljo ob 9.30 na stadionu pod Mežaklju atletski miting, s katerim bodo počastili 50-letnico znanega jeseniškega športnika in enega najstarejših jugoslovanskih atletov, Janeza Benedičiča. Poleg tega, da ima Benedičič največ zaslug za razvoj hitre hoje kot atletske panoge na Jesenicah, je tudi sam še vedno aktiven, saj je še na nedavnem republiškem prvenstvu osvojil tretje mesto.

DANES IN JUTRI zvezni namiznoteniški turnir v Kranju

Kranj — (L. S.) — V organizaciji namiznoteniškega kluba Triglav se bo danes pričel v Kranju zvezni turnir najboljših jugoslovanskih članic in mladink v namiznem tenisu. Prireditev bo v Delavskem domu danes od 8. do 22. ure, jutri pa od 8. do 15. ure.

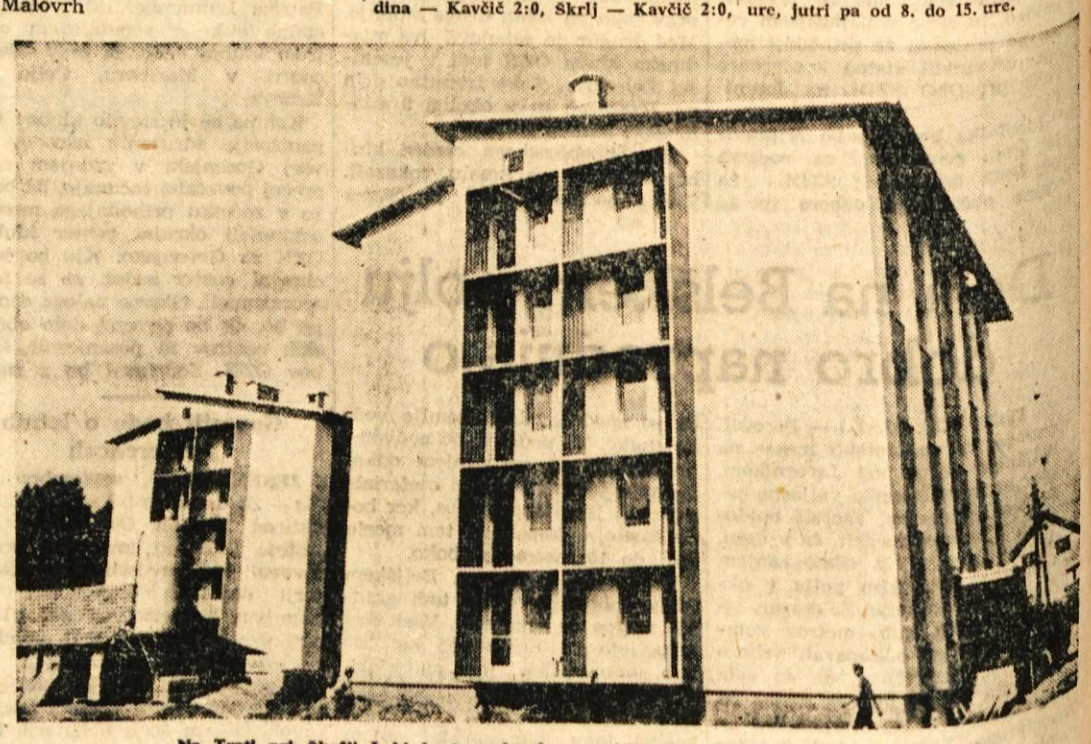

Na Trati pri Škofji Loki bosta v kratkem vseljiva dva 20-stanovanjska bloka

Pustite otroku njegov praznik

»Mama, sošolka me je povabila na praznovanje svojega rojstnega dne. Saj grem lahko, kajne?« je s svetlimi očmi pripovedovala deklica, še preden je ‹ ložila torbo. Mama se je najprej nasmehnila, nato pa jo je takoj zaskrbelo, saj mora vendar nesti nekaj s seboj. Spet nepotrebni izdatki in izguba časa s premišljevanjem, kaj naj kupi. Izza časopisa se je oglasil oče; ni se mu zdelo prav, da že desetletni otroci zahajajo v družbo in trošijo denar za take stvari. »Kdo pa kaj tebi da?« je vprašal in, ne da bi čakal odgovor, zopet pogledal časopis.

S tem je bila zadeva opravljena. Tistih nekaj solz, ki so stekle iz otrokovih oči, po očetovem mnenju pač ni bilo vredno denarja, ki bi ga bi bilo treba dati za darilo.

— — —

Morda se vam je že primerilo, da ste otroke zadržali doma, namesto da bi jih pustili na praznovanje, vse zaradi strahu pred prevelikimi izdatki. — S tem ste

otroka prikrajšali za lepo doživetje, sebi pa prihranili samo majhen izdatek. Toda ne mislite, da bodo drugič še povabili vašega otroka, nikakor ne. Če se bo to ponavljalo, bo vaš otrok sčasoma dobil občutek manjvrednosti in zapostavljenosti, kar je težko popravljati.

Navajajte otroka k družabnosti. Za svoj praznik naj povabi prijatelje. Pripravite primeren prostor, kjer se bo družbica sestala in za vsak primer odnesite krhko steklenino. Prostor tudi okrasite: tudi najskromnejše poljske cvetice bodo napravile prostor privlačen. Papirnate trakove ne vežite na luč, raje jih prihranite za majhno mizico ob steni, na kateri bo pripravljen prigrizek. — Verjemite, otroci se ne bodo počutili dobro, če bodo morali sedeti pri mizi in ponavljati v mislih nauke svojih staršev o lepem vedenju. Tako bodo imeli več prostora za igro. — Najlepše pa bi bilo, če jim vso stvar pripravite na vrtu.

Ni treba, da se oškodujete z drago torto; poskusite enkrat napraviti piškotno (piškoti, namočeni v pravi kavi, namazani s poljubno kremo in zloženi v poljubni obliki). Kupite nekaj lizik in jih zabodite v velika jabolka. Iz sladkih paličic naredite grmado. Za jabolka ali hruške izrežite smešna pokrivala iz papirja. Na vrč z malinovcem ali sadnim sokom s staro šminko narišite vesel obraz.

Morda se vam zdi to zapravljanje časa; toda polovico stvari lahko otrok sam napravi, če ga boste prijazno poučili, saj je prav gotovo razburjen zaradi vseh priprav. Tudi izdatki naj vas ne plašijo. Kar je tu našteto, vas stane samo malo dobre volje. Raje kupite več cenenih stvari kot pa da bi zapravljali denar za drage čokolade in podobno. Saj gre vendar samo za dobro počutje otrok in za nič drugega. Ne vmešavajte se v njihove razgovore, bolje se bodo počutili brez nadzorstva. Za zabavo pa bodo sami poskrbeli.

In ko je vaš otrok povabljen drugam? Ne oblecite ga v njegovo svečano obleko, za katero dobro ve, da je ne sme zmečkati, politi, umazati itd. V takem oblačilu se ne bo počutil dobro. Dajte mu v roko šopek rož, če je slavljenec deklica, sicer ne. Garnitura žepnih robčkov ni draga, prav tako ne slikanic ali patentni svinčnik. — Še tako skromno darilce skrbno zavijte in zavežite s trakom. Zaželite otroku, ko odhaja, dobro zabavo in ne pozabite sporočiti čestitke tudi v vašem imenu.

Drugi dan naj otrok sporoči v drobnem pisemcu zahvalo za prijetno počutje na praznovanju ali pa to storite po telefonu. — L. T.

MALI NASVETI

— Krpo za brisanje prahu napravite iz kosa flanele, ki ste jo namočile za en dan v parafinskem olju. Ko se olje odteče, krpo operite v mlačni vodi in posušite. Tako prepojena krpa zelo dobro pobira prah in obenem daje pohištvu lep sijaj.

— Muhe se kaj rade zbirajo na robovih slik in na lestencih, kar je najtežje čistiti. To preprečimo, če te dele opreme operemo v vodi, v kateri se je kuhala čebula.

— Kopalno kad in umivalnik lepo očistimo, če jih zadrgnemo z notranjo stranjo limonine lupine.

— Desko in tolkalo za meso pred uporabo zmočite, da ne bo vpijalo mesnega soka.

— Če nas piči komar, si ranico namažemo s kisom in neprijetno srbenje bo hitro minilo.

— Če se črna obleka sveti na robovih, jo rahlo zdrgnemo z mehko ščetko, ki smo jo namočile v kisu. Svetlikajoča mesta bodo izginila. Krila in hlače, ki se svetijo, prelikamo s krpo, namočeno v kisu, vendar ne smemo likati do suhega. Vlago odstranimo iz obleke tako, da z dvignjenim vročim likalnikom vozimo nad blagom.

Kaj ne bi lahko lepše uredili otroškega igrišča pred bloki na Trati

Šminka: da ali ne?

Zadnjič sem jo srečala. Bilo je zjutraj in hitela je v službo. Pravijo, da se ni vljudno ozirati za ljudmi, no, jaz sem se vseeno zastrmela za deklico, ki se je, udarjajoč z visokimi petkami, spogledovala s stekli izložb. Zdela se mi je kot dekletce, ki hoče pokazati vsem ljudem, da je pravkar prestopilo prag polnoletnosti in je za to priložnost ukradlo šminko iz maminega predala in si na stopnišču porisalo obraz. Morda boste rekle, da je to vsekakor boljši način »afirmiranja« osebnosti, kot ga uporabljajo bleda dekleta z nemarno tapiranimi lasmi, v tesnih hlačah, z velikimi moškimi puloverji in obveznim žvečilnim gumijem. O tem kaj več drugič.

Mlado dekle je rado lepo in rado vzbuja pozornost. Sedemnajstletni se v odrasli družbi ni treba bati konkurence, ne zapostavljanja. Nihče ne bo prezrl mladostnega šarma, ki z leti hitro mine in marsikatera žena se je tega zavedla šele, ko je bilo prepozno. Razvoj iz otroštva v ženo je med najlepšimi obdobji, saj občutimo nemir dozorevanja samo enkrat v življenju.

Kdaj je torej čas za šminkanje? Pred osemnajstimi leti nikakor ne. S tem bi si samo pokvarile mladostni videz obraza. Verjetno tudi vam ni prav nič všeč obraz deklice z nadnaravno velikimi očmi in nespretno namazanimi trepalnicami. Mazanje trepalnic se je razpaslo med dekleti, pa naj jim pristoji ali ne. Nekatera uporabljajo celo navadno pasto za čevlje; nevšečnost je v tem, da se ta reč hitro posuši in kot rosa pada po licih. Če ste ugotovile, da so vaše oči nekoliko brezizrazne in vašemu obrazu manjka nek poudarek, bi poskusile popraviti pomanjkljivost s potrpežljivo skrbnostjo. Predvsem ne pozabite, da v očeh odseva vaše notranje življenje, kar jim daje globino. Zdravje in ugodno počutje pa poskrbita za lesk. Če imate močne in goste obrvi, jih nikar ne tanjšajte, ker se zdijo oči pod gostim lokom obrvi globlje. Kupite v lekarni ricinusovo olje in si z njim zvečer mažite trepalnice; postale bodo krepkejše in daljše. Kadar jih vihate, jih namažite s kremo; pri vihanju ne uporabljajte noža, saj se kaj rado zgodi, da jih nehote porežete. Za večerne priložnosti pa si včasih lahko poudarite oči, kar bo posebno pristojalo svetlolaskam in tistim z belo poltjo. S črnim svinčnikom potegnite tenko črto po zgornji veki in jo malenkostno podaljšajte — torej nobenih »zavihkov«. Plavolaske pa naj si le pobarvajo svetle trepalnice s posebnim tušem.

Ko se je pojavila v trgovinah bela šminka kot podlaga rdeči, smo srečavali na ulicah gruče deklet s popolnoma belimi ustnicami in šolskimi torbami pod roko. Pogumnejše so prevlekle ustnice še z rožnato šminko, da je skoraj vijoličasta barva kazila kuštrave glave. Manija bele šminke, ki je postala popularna kot najlonski dežni plašči, je na srečo upadla.

Mlado dekle naj uporabi šminko le za posebne priložnosti in še to bolj skromno. Šminka postara obraz; misel, da bi bile videti starejše, pa kar opustite. Ko boste uporabljale šminko za ustnice glejte na to, da bo barva skladna z vašo poltjo in barvo las. Temnolaska bo izbrala temnejše tone, nasprotno svetlolaska z belo poltjo. Šminka se bo dlje časa obdržala, če ustnice pred barvanjem rahlo napudrate; prav tako ne šminkajte vlažnih ustnic. Mastna šminka bo ustvarila vtis, da so ustnice mehke, maščoba pa bo poskrbela za njihovo prožnost.

Torej, šminka da ali ne — odločite se same ob treznem premisleku in ko boste prebrale to kramljanje. Bolje nič, kot da bi si pokvarile videz. Zadnjo besedo pa bodo prav gotovo rekle vaše mame.

L. T.

MALI OGLASI

GELLE ROYALE — MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Zavoda za čebelarstvo **dobite v vseh lekarnah.** Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1214

Prodam

Malih oglasov, ki niso plačani naprej, ne objavljamo. Vsaka beseda velja: Preklici žaljivk in čestitke po 60 din, ostalo po 30 din. Osmrtnice v okvirju 5000 din, brez okvirja 3000 din. Naročniki imajo popust

NSU Primo 175 ccm zelene barve s prevoženimi 900 km **po znižani ceni prodam.** Naslov v oglasnem oddelku 3828

Prodam takoj vseljivo stanovanje pri novi šoli na Planini, Ulica Tatjane Odrove 6 3739

Prodam kravo, dobro mlekarico, ki bo 15. oktobra telila. Ilovka 1, Kranj 3833

Prodam dobro ohranjeno **dnevno sobo,** primerno tudi za spalnico. Poizvedbe od 14. ure dalje. Stritarjeva 8 3834

Nov sadni mlin prodam. Zg. Otok 7, Radovljica 3835

Prodam nemški motor NSU 250 ccm, letnik 1959. Naslov: Mušič, Šolska 1, Kranj 3837

Prodam kontrabas z etuijem v odličnem stanju. Grašič Pavel, C. Tatjane Odrove 4, Kranj 3837

Prodam piške in nekaj pohancev. Mušič, Cerklje 3 3838

Prodam bodečo žico in močan ročni voziček. Pot na Jošta 6 3839

Prodam vilo v Radovljici z dvema štirisobnima stanovanjema in 4 mansardne sobe ter ograjenim vrtom 5 tisoč kvadratnih metrov. Vseljiva takoj. Naslov v oglasnem oddelku pod »Ugodna prilika« 3840

Prodam 1000 kg živega apna. Krožna 19, Kranj 3841

Ugodno prodam avto Fiat 1100 E, generalno popravljen. Naslov v oglasnem oddelku 3842

Odlično ohranjen klavir dunajske konstrukcije **ugodno prodam.** Ogled in ponudbe oddati na Pirc, Peko, Tržič 3843

Rabljeno samsko pohištvo in les za ostrešje (špirovce) **prodam.** Benedikova 13, Stražišče 3844

Hišo in skedenj v Kranju **prodam.** Informacije v Čirčah št. 9 3845

Zaradi selitve poceni **prodam** dobro ohranjeno spalnico. Britof 17 3846

Radio Blaupunkt, st., poceni prodam. Janša Vinko, Gorenjesavska cesta 28 3847

Ugodno prodam kosilnico, grablje in vile. Naslov v oglasnem oddelku 3848

Prodam eno leto starega **bika** za rejo **ter prevozno škropilnico in trosilec umetnega gnojila** v uporabnem stanju. Dobi se tudi čisto seme črne in medene detelje. Kurirska pot 6, Kranj 3849

Prodam motorno kolo Puch roller. Česnik, C. Staneta Rozmana 3, Zlato Polje 3850

Prodam moped NSU Kvokli, l. 1957, s prevoženimi 5000 km v dobrem stanju. C. Talcev 57, Kranj 3851

»Füludender«, velik, primeren za lokal, prodam. Ogled od 15. do 18. ure. Naslov v oglasnem oddelku 3852

Novo orehovo, **furnirano zakonsko spalnico prodam** po znižani ceni. Naslov v oglasnem oddelku 3853

Ugodno **prodam NSU Primo** 175 ccm zaradi bolezni. Zasavska 23, Orehek 3854

Prodam 2 mladi kravi po 5 mesecev breji. Naslov v oglasnem oddelku 3855

Prodam kravo s teletom ali po izbiri. Sp. Brniki 60, Cerklje 3856

Prodam Opel Record l 1955 v dobrem stanju. Teran Emilija, Duplje 4 3857

Remontno podjetje »Jezersko« ima na zalogi žgano apno. Interesenti ga lahko nabavijo do 5. oktobra 1961 3878

Zelo **ugodno prodamo 12 železnih vrat z žično mrežo** — dimenzij 730 × 1900, **36 okvirjev** — dimenzij 900 × 840 iz okroglega železa **z napeto žično mrežo,** primernih za vrtno ograjo **ter precej železnih drogov** profila 20 × 25 mm. Ogled vsak dan dopoldan v Trgovskem bloku, Kidričeva 12, 14, 16, Kranj 3879

Prodam hišo v Železnikih št. 10 Lešarjevo. Vse tozadevne podatke dobite pri Antonu Golja, direktorju GKZ, sedež Češnjica, Železniki 3880

Prodam kravo, dobro mlekarico, **in telico,** 5 mesecev brejo. Hafnerjeva 9, Stražišče 3881

Prodam kravo, ki bo 10. oktobra telila. Sp. Besnica 32 3882

1400 komadov strešne opeke prodam .Trboje 63, Smlednik 3883

Prodam takoj vseljivo stanovanje. Engelman, Vodopivčeva ulica 9/1 3884

Dvostanovanjsko hišo z vrtom v Kranju prodam. Prodam tudi posamezna stanovanja. Naslov v oglasnem odelku 3885

V soboto, 9. septembra, mi je bilo izpred gostilne Lakner, Kokrica, odpeljano žensko Puchovo kolo svetlo sive barve. Kdor kaj ve o njem, naj mi proti nagradi sporoči. Bergant, Kokrica 226 3886

KUPIM

VOŠČINE IN ČEBELNI VOSEK, pristni, **odkupuje po** najvišjih dnevnih cenah. **Zavod za čebelarstvo,** Miklošičeva 30, Ljubljana 1342

OSTALO

MELBROSIN — preparat svetnega prahu in matičnega mlečka (GELLE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran proizvod MELBRG — COP (Zavod za čebelarstvo — Kalnik) **dobite v vseh lekarnah.** Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemoformaciji« 1215

Vsa tapetniška dela vam hitro, lepo in moderno izdela tapetnik Lakner Jože, Stražišče 3212

Cenjenim strankam **sporočam, da imam ob sredah in sobotah zaprto delavnico.** Rangus Blaž, zlatar, Kranj 3323

Gostilna pri »Klemenčku« v Duplju **bo spet pričela v nedeljo,** 1. oktobra, **z rednim obratovanjem.** Priporoča se številni obisk. Postrežesi boste hitro in solidno. Cene zmerne 3858

Iščem starejšo upokojenko za varstvo otrok in pomoč v gospodinjstvu. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Naslov v oglasnem oddelku 3859

Iščem delavko na 2 izmeni **za pomoč v gospodinjstvu.** Nudim hrano in stanovanje. Vprašati od 1. ure dalje. Ulica Tatjane Odrove 4, poleg šole, Planina, Kranj 3860

Mizarski pomočnik, starejši, vsaj vojaščine prost, **dobi stalno zaposlitev** v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 3861

Izgubila sem denarnico z vsemi dokumenti. Poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti veliki nagradi na naslov v osebni izkaznici 3862

Prevleke za sedeže vseh vrst avtomobilov in motorjev vam hitro in solidno izdela Bohorič, Gregorčičeva 1, Kranj 3863

Nudim sobo in hrano za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v voglasnem oddelku 3864

Planinski dom na Kališču bo oskrbovan od 1. oktobra 1961 samo ob sobotah popoldne in nedeljah. Planinsko društvo Kranj 3865

Garažo oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku 3866

Izgubil se je ovčjak z imenom Črt. Poštenega najditelja prosim, naj sporoči na naslov Bravar, Zg. Bitnje 98 3867

Menjam službo kot ekonom ali **grem za špeceristjskega skladiščnika.** Znam tri tuje jezike: francoski, nemški, angleški. Markovič Marija, Zlato polje 3, Kranj 3868

Za varstvo otroka sprejmem takoj **upokojenko ali delavko** na dve izmeni. Nudim hrano in stanovanje. Silva Osterman, Kopališka 18, Kranj 3869

Stanovanje in hrano nudim mlademu fantu za pomoč pri delu v prostem času. Naslov v oglasnem oddelku 3870

Upokojenec, star 65 let, **išče upokojenko** brez otrok **za ženitev.** Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »Mirno življenje« 3871

Dom igre in dela Tatjane Odrove Kranj razpisuje mesto vzgojiteljice predšolskih otrok. Prednost pri sprejemu imajo kvalificirane vzgojiteljice, nekvalificirane pa vsaj z petletno prakso. Stanovanja ni 3872

ZAHVALA! Vsem gasilskim četam in vsem ostalim, ki so na kakršenkoli način pomagali reševati pri požaru gospodarskega poslopja, najlepša hvala. Teran Mirko 3873

ZAHVALA! Prisrčna zahvala vsem občanom, posestnikom, Socialistični zvezi delovnega ljudstva, Osemletki Duplje za vso delovno in materialno pomoč pri obnovitvi poslopja. Teran Mirko 3873

Postrežnico za dvakrat tedensko popoldan sprejmem. Logar, Levstikova 1/III, Zlato polje, Kranj 3874

Na stadionu »Mladost« v Stražišču lahko **dobite v najem 2 garaži,** velikosti 260 × 560. Informacije na telefon 2559 3875

Moško kolo ali 30 tisoč din nagrade dam osebi, ki mi preskrbi sobico. Naslov v oglasnem oddelku pod »Tehnik« — najemnina do 4 tisoč din 3876

Nudim stanovanje starejšima zakoncema brez otrok za hišna dela v lepi vili v Kranju. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »Zamena« 3877

KAM V NEDELJO

NOGOMET:

Ljubljana — Triglav (Kranj) : Ljubljana

Kranj — Triglav : Šenčur (tekma gorenjske pioninske lige; dopoldne na igrišču Mladosti)

Triglav B : Šenčur (tekma gorenjske podzvezne lige; dopoldne na igrišču Mladosti)

Škofja Loka — Triglav B : Škofja Loka (tekma gorenjske nogometne lige; popoldne na igrišču v Škofji Loki)

ROKOMET:

Kranj — Iskra : Sava (tekma gorenjske rokometne lige; ob 10. uri na igrišču Iskre)

Mladost II : Radovljica (tekma gorenjske rokometne lige; ob 10. uri na Prevaljah pri Kranju)

Triglav : Storžič (tekma gorenjske rokometne lige; ob 10. uri na igrišču Mladosti)

Križe — Križe : Duplje (tekma gorenjske rokometne lige; ob 10. uri na igrišču Mladosti)

ODBOJKA:

Jesenice — Jesenice : Mežica (tekmo I. republiške moške lige)

Kranj — Triglav : Žirovnica (tekma II. republiške moške lige — zahodna skupina)

Kropa — Kropa : Izola (tekma II. republiške moške lige — zahodna skupina)

NAMIZNI TENIS:

Kranj — Zvezni namiznoteniški turnir za članice in mladinke, in sicer v soboto od 20. do 22. ure in v nedeljo od 8. do 15. ure v Delavskem domu

KOŠARKA

Kranj — Danes zvečer bo v Savskem logu ob 19.30 prvenstvena tekma slovensko hrvaške lige med domačim Triglavom in Slovanom iz Ljubljane

Ob 18. uri danes Triglav : Radovljica (tekma gorenjske mladinske košarkarske lige)

V nedeljo ob 8. uri bo košarkarski turnir mladink, na katerem bodo sodelovale ekipe Olympije, Ilirije in Slovana iz Ljubljane ter domači Triglav

Jesenice — V nedeljo tekma gorenjske mladinske košarkarske lige med Jesenicami in kranjskim Triglavom

ATLETIKA:

Jesenice — Ob 8. uri atletski miting na Jesenicah v počastitev najstarejšega atleta Jožeta Benedičiča, na katerem bodo sodelovali vsi gorenjski klubi

JUDO:

Kranj — ob 10. uri bo v avli OLO dvoboj republiške lige med domačim Triglavom in Olympijo

OSTALE PRIREDITVE:

Cerklje — Praznovanje krajevnega praznika. Program je naslednji: ob 9. uri bo strelsko tekmovanje, ob 11. uri polaganje vencev na vsa spominska obeležja iz NOB v Cerkljah in okolici, ob 14. uri bo parada vseh motornih vozil s področja bivše cerkljanske občine. zvečer pa zabava

Kropa — Dopoldne odkritje spominske plošče

Ljubno — Igralska skupina TVD »Partizan« uprizori ob 19. uri v domu Partizana Ljubno veseloigro v treh dejanjih »LESENA PEČ«

KINO

Jesenice »RADIO«: 30. septembra do 2. oktobra ameriški barvni film KONJENIKI. 3. in 4. oktobra jugoslovanski film NE DREZAJ V SREČO. 5. in 6. oktobra francoski film ZLOČIN IN KAZEN. 7. oktobra jugoslovanski barvni film SOLUNSKI ATENTATORJI

Jesenice »PLAVŽ«: 30. septembra do 1. oktobra ruski barvni film DEKLETA BREZ NASLOVA. 2. do 3. oktobra ameriški barvni film KONJENIKI. 5. in 6. oktobra jugoslovanski film NE DREZAJ V SREČO. 7. oktobra francoski film ZLOČIN IN KAZEN.

Žirovnica: 30. septembra ameriški barvni film PONOSNI UPORNIK. 1. oktobra japonski film SKRITA TRDNJAVA. 4. oktobra ameriški film KONJENIKI. 7. oktobra jugoslovanski film NE DREZAJ V SREČO.

Dovje: 30. septembra japonski film SKRITA TRDNJAVA. 1. oktobra francoski film PREGEP. 5. oktobra ameriški barvni film KONJENIKI. 7. oktobra ruski barvni film DEKLETA BREZ NASLOVA.

Koroška Bela: 30. septembra jugoslovanski film NE UBIJAJ. 1. oktobra ameriški barvni film PONOSNI UPORNIK. 2. oktobra ruski barvni film DEKLETA BREZ NASLOVA. 7. oktobra ameriški barvni film KONJENIKI.

Kropa: 30. septembra ameriški barvni film CARMEN JONES ob 20. uri. 1. oktobra italijanski barvni film VOJNA IN MIR I. DEL ob 15. in 19.30 uri. 7. oktobra ameriški barvni film ČLOVEK, KI JE PREVEČ VEDEL ob 20. uri.

Ljubno: 30. septembra italijanski film LEPE A SIROMAŠNE ob 20. uri. 1. oktobra italijanski film LEPE A SIROMAŠNE ob 16. uri.

Škofja Loka »PREDILEC«: 30. septembra do 1. oktobra francoski film MONPARNAS 19. 7. oktobra ameriški film NEKATERI SO ZA VROČE

Duplica: 30. septembra sovjetski barvni film ŠOFER PO SILI ob 20. uri. 1. oktobra sovjetski barvni film ŠOFER PO SILI ob 15., 17. in 19. uri.

Radovljica: 30. septembra ameriški barvni film AVANTURE TOMA SOJERJA ob 20. uri. 1. oktobra ameriški barvni film AVANTURE TOMA SOJERJA ob 16. in 20. uri. 1. oktobra ameriški film BELA DIVJINA ob 18. in matineja ob 10. uri. 3 .oktobra francoski film TI KAČA ob 20. uri. 4. oktobra francoski film TI KAČA ob 17.30 in 20. uri. 5. oktobra ameriški barvni film OVČAR ob 20. uri. 7. oktobra ameriški barvni film OVČAR ob 20. uri.

Kranj »CENTER«: 30. septembra ameriški film PRIJATELJ JOEY ob 16., 18. in 20. uri, matineja ob 10. uri. 30. septembra premiera ameriškega filma IMITACIJA ŽIVLJENJA ob 22. uri. 1. oktobra angleški film LIGA GENTLEMANOV ob 14. uri. 1. oktobra barvni film PRIJATELJ JOEY ob 16., 18. in 20. uri. 4., 5. in 6. oktobra ameriški barvni film IMITACIJA ŽIVLJENJA ob 15.45, 18. in 20. 15 uri.

Kranj »STORŽIČ«: 30. septembra domači akcijski film SIGNALI NAD MESTOM ob 16., 18. in 20. uri matineja ob 10. uri. 1. oktobra mladinski barvni film ZAKON DIVJINE ob 10. uri, domači akcijski film SIGNALI NAD MESTOM ob 15. in 19. uri, angleški film LIGA GENTLEMENOV ob 17. uri, premiera ameriškega barvnega filma STARI RUMENKO ob 21. uri. 2. oktobra ameriški barvni film STARI RUMENKO ob 16., 18. in 20. uri. 3. oktobra francoski film SAKRAMENSKA FRKLJA ob 10. uri, ameriški barvni film STARI RUMENKO ob 16., 18. in 20. uri. 4. in 5. oktobra barvni film STARI RUMENKO ob 16., 18. in 20. uri, matineja ob 10. uri. 6. oktobra ameriški barvni film IMITACIJA ŽIVLJENJA ob 10. uri, premiera angleškega filma SINOVI IN LJUBIMCI ob 16., 18. in 20. uri.

Stražišče »SVOBODA«: 30. septembra angleški film LIGA GENTLEMENOV ob 18. in 20. uri. 1. oktobra domači akcijski film SIGNALI NAD MESTOM ob 10. uri, ameriški barvni film ZLOMLJENA ZVEZDA ob 14., 16., 18. in 20. uri. 3. oktobra francoski barvni film SAKRAMENSKA FRKLJA ob 18. in 20. uri 4. in 5. oktobra italijansko nemški barvni film NE POZABI ME ob 18. in 20. uri.

Naklo: 30. septembra ameriški barvni film NOČNI PREHOD ob 20. uri, 1. oktobra ameriški barvni film NOČNI PREHOD ob 16. in 19.30 uri.

Cerklje »KRVAVEC«: 30. septembra ameriški barvni film DEVIŠKA KRALJICA ob 20. uri. 1. oktobra ameriški barvni film DEVIŠKA KRALJICA ob 17.30 in 19.30 uri.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

PETEK — dne 6. oktobra ob 19.30 uri, Vasja Ocvirk »MATI NA POGORIŠČU« za red premierski.

SOBOTA — dne 7. oktobra ob 19.30 uri, Vasja Ocvirk »MATI NA POGORIŠČU« za red Sobota.

NEDELJA — dne 8. oktobra ob 16. uri, Vasja Ocvirk »MATI NA POGORIŠČU« za izven.

TRŽNI PREGLED

Ta teden smo na kranjskem trgu zabeležili naslednje cene: fižol 100 do 120 din za kg, korenček 30 do 40 din za kg, surovo maslo 600 do 640 din za kg, smetana 18 din merica, jajca po 30 do 35 din, ajdova moka 100 do 120 din za kg, ješprenj 90 din za liter, krompir 20 din za kg, kislo zelje 80 din za kg, solata 80 din za kg, orehi 300 din za kg jabolka 30 do 40 din za kg, stročji fižol 90 do 100 din za kg, grozdje 160 din za kg, kostanj 50 do 60 din za kg, koruza 45 din za kg, oves 28 do 30 din za pg.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V TRŽIČU

Poročili so se: Marjan Prijatelj, klepar in Marija Mivšek, tovarniška delavka; Peter Jačimovič, zidar in Štefanija Dolnšek, gospodinjska pomočnica; Viljem Legat, tekstilni tehnik in Jožica Cerar, uslužbenka.

Rodili so se: Damijan Malkič, Robert Fiksl.

Umrli so: Helena Močnik, gospodinja.

TERMIKA

obrat Škofja Loka — Bodovlje, telefon 284 uprava Ljubljana, Poljanska 77, telefon 31-770

nudi graditeljem hiš — podjetjem, zadrugam in zasebnikom

mineralno volno za izolacije

Izolacijski filc, širina 0,5 m, dolžina 2 m, debelina 3 cm, 4 cm, 5 cm. Cena din/m² 320, 420, 530.

Volna v vrečah, vsebina vreče 0,10 m³ — I. a kvaliteta 1450 din/vreča, II. a kvaliteta 1100 din vreča.

Te izdelke lahko koristno porabite pri izolaciji stropov, podov, sten, dalje pri gradnji planinskih domov, izgradnji podstrešnih stanovanjskih prostorov itd.

Volna se ne praši, je lahka in mehka, negorljiva, v njej ne živi mrčes. Vgradite jo po potrebi sami. S tem prihranite na stroških gradnje, stanovanje pa imate pozimi toplo. Tudi obstoječa podstrešna stanovanja lahko zaščitite proti mrazu z naknadno izolacijo.

Prevzem mineralne volne v obratu Bodovlje-Škofja Loka. Za zasebne stranke plačilo v gotovini pri prevzemu.

Navodila o uporabi so na razpolago.

SAMOPOSTREŽBA »POTROŠNIK« Kranj, Koroška c. OBVEŠČA CENJENE ODJEMALCE, DA BO OD 29. SEPTEMBRA DALJE PRODAJALA VSTEKLENIČENO POLLITRSKO IN LITRSKO MLEKO, SMETANO TER SVEŽE PAKIRANO MESO. Priporoča se delovni kolektiv »POTROŠNIK«

SAP MEHANIČNA DELAVNICA TRŽIČ

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. AVTOMEHANIKA

2. AVTOKLEPARJA

3. AVTOELEKTRIČARJA

Interesenti naj se zglasijo v upravi podjetja v Tržiču.

ČP »GORENJSKI TISK«

sprejme takoj dobrega in vestnega

FOTOGRAFA,

ki ima veselje za foto reportažo. — Interesenti naj oddajo prošnje v tajništvu podjetja.

SOBOTA, 30. septembra

5.25 Nekaj domačih
8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.30 Plesni zvoki
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Koncert za violino in orkester
10.15 Zabavne melodije na tekočem traku
12.00 Dana Ročnikova poje v priredbi Nika Štritofa
12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Kako spravimo ozimnico
12.25 Igra Pihalni orkester Ljudske milice
12.45 Poje Marjana Deržaj
13.30 Glasbeni desert
14.00 Za oddih in razvedrilo
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Z mojih bregov
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Veliki zabavni orkestri
16.40 Mešani zbor France Prešern iz Kranja
17.15 Holandska pihalna godba
17.30 Po kinu se dobimo
18.00 Slavni pevci vam pojo
18.45 Okno v svet
20.00 Domače viže za sobotni večer
20.20 Radijska komedija
21.00 Melodije za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Plesna glasba

NEDELJA, 1. oktobra

6.30 Reklame
6.40 Veseli zvoki
7.15 Srbska kola
7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
7.35 Melodije za nedeljsko jutro
8.00 Mladinska radijska igra
8.40 Iz albuma skladb za otroke
8.55 Hoolywoodski promenadni orkester
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.48 Dva Michelangelova soneta
10.00 Še pomnite tovariši...
10.30 Domače viže
10.50 Nedeljska matineja
11.40 Plemenita višnja — reportaža
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
13.30 Za našo vas
13.50 Koncert pri vas doma
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.15 Reklame
15.30 Operne melodije
16.00 Igramo za vas
17.00 Športno popoldne
20.00 Vaša popevka za »Opatija 1961« — I. del
21.00 Športna poročila
21.10 Življenje velikih romantikov
22.15 Plesna glasba
23.05 Trije prizori iz cikla Nibenlunški prstan

PONEDELJEK, 2. oktobra

5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Zbora »Jože Moškric« in moški zbor »Kajuh«
8.30 Iz filmov in glasbenih revij
8.55 Oddaja za otroke
9.25 Dopoldanski operni koncert
10.15 Zabavni potpuri
11.28 Violina, viola, violončelo
12.00 Ansambel Srečka Dražila
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Mirko Leskošek: Zimsko dognojevanje pšenice
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Med skladbami Vilka in Slavka Avsenika zapoje nekaj narodnih Tone Kozlevčar
13.55 Mavrska rapsodija
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Domači pevci zabavne glasbe
16.00 Naši popotniki na tujem
16.29 Novi posnetki na RTV Ljubljana
17.15 Šoferjem na pot
18.00 Obisk pri čeških opernih skladateljih
18.40 S knjižnega trga
20.00 Vaša popevka za »Opatijo 1961« — II. del
21.00 Simfonični koncert orkestra Radia Leipzig
23.05 Plesna glasba

RTV RTV

TOREK, 3. oktobra

5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Operne uverture
8.30 Pojo zabavni zbori in vokalni ansambli
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Harfa in kitara
9.40 Pesmi in priredbe Danila Bučarja poje Gorenjski vokalni kvintet
10.15 Pri dunajskih klasikih
11.00 Kvartet Jožeta Privška
11.15 Branje za vroče dni
11.35 Furiant in drugi češki plesi
12.00 Glasbena oddaja za otroke
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Milko Trstenjak: Opravimo zimsko kop v vinogradih
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Junakinje iz oper Giacoma Puccinija
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Od Triglava do Ohrida
15.40 Rafael Romero in Juanita Varco pojeta španske pesmi
16.00 Počitniška zgodba
16.20 Zvočna mavrica
17.15 Z domačih glasbenih poljan
18.00 Človek in zdravje
18.10 Od plesišča do plesišča
18.45 Ljudski parlament
20.00 Poje komorni zbor radia Sarajevo
20.30 Radijska igra
21.38 Amfitrien, uvertura
21.48 Zvočni kaleidoskop
22.15 Osem preludijev za klavir

SREDA, 4. oktobra

5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu
8.30 Zvočna ruleta
8.55 Oddaja za cicibane
9.25 Od Save do Morave
10.15 Zabavne melodije
11.00 Češka in sovjetska zabavna glasba
11.30 Deset minut iz naše beležnice
11.40 Simfonietta
12.00 Zadovoljni Kranjci vam igrajo
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Ivan Kukovec: Važnost jesenskega sajenja sadnega drevja
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Nekaj posnetkov pihalnih godb v Novi Gorici
13.50 Drugi in tretji stavek iz Mozartove sonate
14.35 Glasbena medigra
14.40 Skladbe Janka Ravnika poje Mariborski komorni zbor
15.40 Pergy in Bess, simfonična slika
16.00 Radijska univerza
16.15 Koncert po željah poslušalcev
17.15 V sredo popoldne pri radijskem sprejemniku
18.00 Vedre melodije
18.45 Šport in športniki
20.00 Majhna prodajalna plošč
21.00 Naši operni solisti pred mikrofonom

ČETRTEK, 5. oktobra

5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 »Drobnice«
8.40 Glasbena oddaja za cicibane
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Ob obalah južnih morij
11.00 Kvartet Milana Stanteta s pevci
11.15 Branje za vroče dni
11.35 Od valčka do sambe
12.00 Narodne ob spremljavi harmonike
12.15 Kmetijski nasveti — Nada Rihtaršič: Proizvodni stroški mleka
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Popularne orkestralne melodije
14.05 Od tod in ondod
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Dvajset minut z Veselimi planšarji
16.00 Kvintet Jožeta Kampiča in Ljubljanski jazz ansambel
16.20 Operni koncert
17.15 Hitri prsti
17.30 Turistična oddaja
18.00 Jazz na koncertnem odru
18.15 S sporedov Britanskega radia
18.45 Poletni kulturni zapiski
20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov
22.15 Nočni akordi
23.05 Plesna glasba

PETEK, 6. oktobra

5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Glasba ob delu
8.30 Brandenburški koncert
8.55 Pioniński tednik
9.15 Zabavna glasba
9.25 Operna matineja
10.15 Naš zvočni magazin
11.00 Lučka Kuretova pri harfi
11.10 Tri pripovedke za klarinet in klavir
11.30 Zabavni orkester Mantovani
12.00 Vaški kvintet s pevskima
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Marjana Hladnik: Uporaba gnojil v gozdarstvu
12.25 Pisani zvoki z Dravskega polja
13.30 Trio orglic Andreja Blumauerja
13.45 Baritonist Ettore Bastianini
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Poljska zabavna glasba
15.40 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana
16.00 Športni tednik
16.20 Radi bi vas zabavali
17.15 Koncert za vas
18.00 Orgle in orglice
18.15 Ljudska glasba raznih narodov
18.45 Iz naših kolektivov
20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana
20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
20.30 Iz del Antonina Dvoraka
21.15 O morju in pomorščakih
22.15 Godala v noči
22.35 Moderna plesna glasba
22.50 Literarni nokturno
23.05 Tri imena iz makednoske glasbe
23.44 Tri hebrejske melodije za klavir

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA, 30. septembra

18.00 Pika nogavička — otroški balet
18.45 Sherwoodske žene — TV film
20.00 TV dnevnik
20.15 Majhne stvari — propagandna oddaja
20.30 Filmski mozaik
21.30 Jaguarjev prijatelj — del glasbenega spektakla
22.30 Otok — TV film

NEDELJA, 1. oktobra

9.30 Sadje potrošniku — TV oddaja za kmetovalce
10.05 Požar — TV film
17.30 Športno popoldne — srečanje atletov Finske in Jugoslavije
20.00 Sedem dni
20.45 Borovo — propagandna oddaja
20.50 Celovečerni umetniški film

PONEDELJEK, 2. oktobra

17.30 TV Delavska univerza studia Beograd
18.00 Medic TV film
18.30 Znanost in tehnika
19.00 TV pregled
20.00 TV dnevnik
20.05 Tedenski športni pregeld
20.30 Borislav Kosier: Promenada

TOREK, 3. oktobra

21.00 Zabavno reklamna oddaja
21.15 Poiščite mi hčerko — TV film
22.00 Televizijski ritem

SREDA, 4. oktobra

18.00 Mali vrtiljak
18.30 Novinarka — TV film
19.00 Ekspedicija v Rdeče morje
19.30 TV obzornik
20.00 TV dnevnik
20.15 TV reklame
20.30 Zmenek pri Fontani — glasbeno baletna oddaja
21.30 Na daljnih plavih potih — TV reportaža

ČETRTEK, 5. oktobra

10.00 TV v šoli
17.30 En - den - dinus — oddaja za otroke
18.00 Pionirski mozaik
18.45 Film
19.00 Čas, ljudje in dogodki
20.00 TV dnevnik
20.15 Opatija 61

PETEK, 6. oktobra

19.30 Revolucionarna makedonska poezija
20.00 TV dnevnik
20.15 Opatija 61 TV o filmu

Filmski krožki - pomembna oblika filmske vzgoje mladine

Mislim, da glede na pomemben in obsežen vpliv filma na čustveno, razumsko in družbeno oblikovanje mladega človeka našega časa, ni potrebno postavljati nekega načelnega vprašanja o tem, ali je potrebna filmska vzgoja, ampak se danes postavlja samo še vprašanje njenih oblik. V tem pogledu sem prepričan, da lahko damo na to vprašanje samo en dokončen, a zaenkrat samo še perspektiven odgovor, in sicer filmsko vzgojo je treba vključiti v redno šolsko delo, zakaj le tako je mogoča res sistematična in splošna vzgoja (splošnost pa je tu za uspeh primarnega pomena) le tako so možni res pomembni rezultati.

Nikakor pa to seveda ne pomeni, da smemo do takrat, ko bo filmska vzgoja prodrla v učne načrte vseh naših šol, držati roke križem. Nasprotno, treba je iskati načinov in poti za oblikovanje filmske kulture mladih ljudi. Do tega je nujno v večji ali manjši meri že prišlo v vseh naših šolah, kar potrjuje že dejstvo, da je film tako pomemben družbeni faktor, da šola ne more mimo njega. Stanje na kranjskih šolah glede tega je nekako takole: v svojem učnem načrtu imata filmsko vzgojo gimnazija (eno polletje pri pouku slovenščine v 2. letniku) in Industrijska šola Iskra (pri družbeno-ekonomski vzgoji v 1. letniku obravnavajo tudi družbeno vlogo in pomen filma), medtem ko po drugih šolah obravnavajo film posamezni predavatelji predvsem v okviru predmetnega pouka slovenščine ali pri predmetu temelji socialistične vzgoje (moralna vzgoja), in to posamezne posebno pomembne ali problematične filme, deloma pa tudi splošno filmsko problematiko.

Da pa tako pretežno slučajnostno in občasno obravnavanje filma ne zadostuje, kažejo tako želje posameznih predavateljev, ki občutijo pomanjkanje bolj sistematične filmske vzgoje, kot tudi želje učencev in dijakov po filmskem krožku ali po kino krožku (kar je na primer specifično za IŠ Iskro; seveda tudi v okviru takega, pretežno tehničnega krožka ne moremo zanemariti obravnavanje filma kot umetnosti). Kaže torej, da so v danih pogojih najprimernejša in morda celo edino izvedljiva oblika sistematičnega filmsko - vzgojnega dela z mladino filmski krožki po šolah (tako srednjih kot osnovnih). Ugodnih pogojev za organiziranje

filmskega kluba ali celo mladinskega kina pa še ni. Materialni pogoji za organiziranje filmskih krožkov po šolah že obstajajo.

Na kranjskih šolah konkretno še ne deluje noben filmski krožek, čeprav je zanimanje zanje. Prav tako bi se dali v večini šol (razen na Ekonomski srednji šoli) dobiti prostori v ta namen. Prav tako razpolagajo na vseh šolah, razen na ESŠ, tudi s projektorji za ozki trak (IŠ Iskra seveda tudi z normalno tračnim). Sicer so na nekaterih šolah izrazili pomisleke, da bi imel kdo od predavateljev možnost, to je predvsem čas, da bi prevzel vodstvo takega krožka, vendar se mi zdi, da ta težava ni nepremostljiva. Seminarja za filmsko-vzgojno dejavnost, ki je bil konec letošnjega januarja v Ljubljani, se je namreč udeležilo tudi nekako 10 Kranjčanov. Večinoma so bili to mladinci in ti imajo ali bi vsaj morali imeti neko osnovno znanje o delu v filmskem krožku. Ti ljudje bi torej lahko priskočili na pomoč (tako željo po sodelovanju pri vodenju krožka — predavatelji so preobremenjeni — so mi na primer izrazili na osnovni šoli France Prešeren). Ob sodelovanju in posvetovanju s pedagoškimi delavci na šoli bi lahko ti »zunanji« sodelovali pri vodenju filmskega krožka. Na srednjih šolah pa ta problem ne more biti tako pereč, saj lahko dijaki sami delo vodijo veliko bolj samostojno.

Kar se tiče denarnih težav, te ne morejo predstavljati posebne ovire, če pomislimo, da delo krožka ni samo prvenstveno v organiziranju lastnih filmskih predstav, ampak predvsem v poučevanju filmske zgodovine, estetike in tehnike, v obravnavanju filmov s tekočega programa, v srečanjih s filmskimi delavci (tu bi bilo verjetno možno tudi plodno sodelovanje z Delavsko univerzo) in še v drugih oblikah. Končno pa niti lastna projekcija filmov ne more predstavljati take težave, če upoštevamo obstoj ozkotračnega filmskega fonda pri distribucijskih podjetjih (iz katerega na primer Vesna film v take namene izposoja filme po zelo ugodni ceni od 500 do 1000 dinarjev za eno projekcijo), nadalje možnost, da se ob takih priložnostih sestane več filmskih krožkov ali da pritegnemo k takim predstavam tudi druge učence (pobiranje neke minimalne vstopnine ne more biti ovira za njihov odziv). Verjetno pa bi se dalo računati tudi na vsaj majhno podporo zainteresiranih družbenih organizacij.

Ker je treba začeti z delom čimprej, se mi je zdelo potrebno opozoriti na ta problem prav sedaj, ko je redno šolsko delo že steklo po normalnih poteh in ko se začenja delo mladinskih in pionirskih organizacij, raznih krožkov itd. Seveda zaradi obstoja filmskih krožkov ne bodo postale nepotrebne druge oblike filmsko-vzgojnega dela po šolah, ki sem jih omenil prej. Nasprotno mislim, da bodo lahko postale te še učinkovitejše. Jasno pa je, da bodo člani krožkov postali tudi kolikor toliko trdno jedro bodočega filmskega kluba v kraju in mu dali neko podlago za pestro, kvalitetno in uspešno delo. — Dušan Ogrizek

Ob 14-letnici

Prvega oktobra bo 14 let, odkar je izšla prva številka našega časnika. Po sklepu plenuma Okrajnega odbora OF je takrat začel izhajati »Glas« (tedaj Gorenjski glas) enkrat tedensko. List si je zatem hitro utiral pot med našimi bralci. Spričo potreb je začel izhajati dvakrat na teden, lani pa že trikrat tedensko. »Glas« hoče biti čimbližji ljudem: spremljati skuša njihove uspehe in napore v posameznih komunah in v delovnih kolektivih ter biti svetovalec, spremljevalec in tovariš v življenju. Ob tem pa nenehno raste tudi število naročnikov, tako da se zadnje dni že tiska v 14.500 izvodih in je na Gorenjskem najbolj razširjen časopis.

Ta teden je prispel v Beograd rektor univerze Bocboni iz Milana profesor Armando Sapori. Profesor Sapori je eden najpomembnejših italijanskih znanstvenih delavcev. V Beogradu bo imel dve predavanji o vsebini in časovnih mejah renesanse.

Orkester Slovenske filharmonije jr pred dnevi odpotoval v Bosno in Hercegovino. Tam je imel dva koncerta. Ta petek je koncertiral v Sarajevu, v četrtek pa v Banja Luki.

Društvo likovnih pedagogov bo pripravilo v prvih dneh oktobra republiško razstavo otroških likovnih del. Ob razstavi bodo natisnili tudi obsežnejši katalog z najboljšimi deli mladih likovnikov.

Igralec ljubljanske Drame Maks Furijan igra v novem fiimu Abeceda strahu. Pričakujejo, da bo premiera filma že v januarju prihodnjega leta. Film pripoveduje zgodbo iz zadnje vojne.

Pretekli četrtek se je začel na Bledu zvezni kongres arhivarjev. Kongres je trajal tri dni, posvečen pa je 20-letnici vstaje.

V zadnjih dneh septembra pa vse do 2. oktobra bo v Splitu mednarodno zborovanje zgodovinarjev za pravo antičnih narodov. Kongresu prisostvuje razen domačih znanstvenikov tudi 45 gostov iz tujine.

Kulturne vesti

V prvih dneh oktobra bo v Valjevu prvo posvetovanje kiparjev. Predvidevajo, da se bo posvetovanja udeležilo več kot 100 likovnih ustvarjalcev iz vse Jugoslavije. Na posvetovanju bodo govorili v problemih sodobne jugoslovanske skulpture.

Izvedeli smo, da bo v bližnji prihodnosti izšla pri Državni založbi Slovenije obsežna antologija poezije jugoslovanskih narodov.

Pred kratkim je izšel peti roman francoske pisateljice Saganove. Delo ima naslov Čudoviti oblaki. Roman je hkrati izšel v francoskem in italijanskem jeziku.

Kakor poročajo namerava filmsko podjetje »20 th Century Fox« posneti film o mladosti velikega ameriškega pisatelja Ernesta Hemingwaya, ki je pred kratkim tragično umrl.

Kakšna bo odločitev?

Delavska univerza v Bohinjski Bistrici je v zadnjih letih svojo dejavnost močno razširila, zato so postali prostori vse bolj pereče vprašanje. Ker tudi družbene organizacije v tem kraju nimajo primernih prostorov za svoje delo, je imela ideja o gradnji novega poslopja za te namene veliko pristašev, in sicer od članov krajevnih organizacij pa vse do občinskih in okrajnih forumov. Ker je kazalo, da bo mogoče zagotoviti potreben denar, so naročili prve projekte, po katerih naj bi gradnja poslopja veljala 28 milijonov dinarjev. Občinski ljudski odbor Bohinj ni imel sejne dvorane in nekaterih drugih prostorov za svoje delo in to je služilo kot utemeljitev, da naj se izdela nov projekt za večje poslopje, ki bi ga bilo mogoče uporabljati za izobraževanje odraslih, za delo družbenih organizacij in za potrebe ObLO. Nov projekt je bil izdelan, predračun gradnje pa je bil sedaj kar 64 milijonov dinarjev.

Letošnje poletje je bilo poslopje DU zgrajeno. Ker je še v surovem stanju, je njegova vrednost približno 27 milijonov. Toda potrebe so se z združitvijo občin popolnoma spremenile, saj občinskih organov v Bohinjski Bistrici ni več, za potrebe krajevnega urada pa popolnoma zadostujejo prostori bivše občine. Zato se je tudi pred vse tiste, ki so prej utemeljevali gradnjo tako velikega poslopja, postavilo vprašanje, če je gradnja sedaj še utemeljena. Če bi bili v njej samo prostori za izobraževanje odraslih in prostori za delo družbenih organizacij, bi bila vsekakor premalo izkoriščena.

Pristojni forumi pri krajevnem odboru, občini in okraju ter strokovnjaki - projektanti proučujejo sedaj možnost, da bi poslopje tako preuredili, da bi lahko služilo širšim namenom in bi bila tako njegova gradnja tudi ekonomsko utemeljena. Ena izmed možnosti je na primer ta, da bi s primerno razširitvijo prostorov uredili izobraževalni center, v katerem bi bili lahko tečaji in seminarji in kjer bi tečajniki našli tudi primerno oskrbo. — Zaradi izrednih smučišč in sankališč okoli Bohinjske Bistrice bi lahko s to gradnjo omilili tudi pomanjkanje gostinskih prostorov in prenočišč za udeležence zimskih seminarjev. Obenem pa bi bilo še vedno dovolj prostora za prvotno predvidene dejavnosti. — M. S.

Tokrat brez uspeha

Planjave Velike planine prav v zadnjih letih močno spreminjajo svojo podobo. Kamniška Počitniška skupnost in ljubljanska Počitniška zveza gradita na tamošnjih terenih vrsto prikupnih planinskih koč. Seveda potekajo vse gradnje — posamezni objekti bodo oblikovno obdržali vse bistvene značilnosti tamošnjih pastirskih koč — natanko po predvidenem urbanističnem načrtu. Prihodnje leto bo — kot kaže — stekla na Veliko planino tudi dolgo obetana žičnica.

V okviru urbanističnega načrta pa je prišlo tudi do arheoloških raziskav tamošnjega področja. Vse je namreč kazalo, da skrivajo plasti zemlje na Gradišču (ledinsko ime za področje, ki so ga raziskali pretekli teden), ostanke davnih kultur. Domačini sicer ne vedo povedati posebno mnogo o tem področju (1666 metrov), vendar — ime Gradišče je ostalo.

Raziskave, ki jih je na pobudo Zavoda za spomeniško varstvo LRS opravil arheološki oddelek Mestnega muzeja iz Kranja, pa niso privedle do rezultata, ki so se ga nadejali. Kraški teren s tanko plastjo ilovice so sondirali na več krajih, vendar o materialnih sledovih ni nobenega sledu. Arheologi menijo, da je Gradišče služilo nekdanjim prebivalcem doline le kot pribežališče v nevarnosti. To bi bilo mogoče sklepati tudi iz oblike terena.

Razen tega so preiskali tudi Dolge grobove (ledinsko ime), ki so ohranili obliko gomil. Vendar tudi te gomile ne hranijo materialnih ostalin. — Raziskave je vodil arheolog Andrej Valčič. — S. Š.

Filmi, ki jih gledamo

MLADI LEVI — Od Shawovih Mladih letov je v Dmytrykovem filmu ostal le naslov in nekaj nadpovprečnih vojnih klišejev — vse ostalo je za bralca skoraj nesprejemljivo. Vsi tisti, ki so pred filmom že segali po prevodu literarnega dela, so bili nad izključkomercialno realizacijo filma, grobo razočarani; celo več, mislim, da so bili lahko celo prizadeti. Shawovi junaki, ki jih je mojster vpletel v dogajanje druge svetovne vojne, so v tem povprečnem vojnem filmu z malce osladnim koncem, izgubili vso svojo pretresljivo podobo. Včasih je težko doumeti, kako je bilo moč iz tako močnih prizorov v literarni predlogi napraviti tak lutkarski film s sicer redkimi iskricami človekovih spoznanj. Razen tega, nekaj kratkih pripomb. Film nikakor ni enoten. Marlon Brando, vse kaže tako, da se je naučil počasnega govorjenja in ustaljenih podob; zakaj vse od Čajnice naprej, so bile njegove kreacije, tipični kliševi. Seveda je zaradi njegovega zvezdništva tudi Kristjan izgubil mnogo svoje demonskosti. Ne gre pa odrekati kvalitete nekaterim posnetkom, ki nosijo pečat stvarnosti in mejijo celo na dokumentarni film. Žal so redki. Škoda je le Shawa. Morda je ob odkupu zamižal na eno oko in odprl oba žepa. Toliko čakanja na vstopnice tile »Mladi levi« res niso zaslužili.

PRIJATELJ JOEY — Po nekoliko zapleteni poti smo se v tej polovici tedna srečali v kranjskem Centru s »Prijateljem Joeyem«. Seveda pa je resnica tudi v tem, da je od vsega početka filma dvomljivo, komu je Joey prijatelj. Zakaj Frank Sinatra je zapeljivec, pevec, ljubimec... vse — razen prijatelj ni nikomur. Pač ob koncu se spoprijatelji s psom. Prijatelj Joey ni čisto brez soli, marsikatera iskrica se utrne v dokaj posrečenem dialogu. Žal pa je z mnogimi skrajno banalnimi in bedastimi scenami izgubil tudi tisto, kar so mu dokaj posrečeni dialogi navrgli. Samostansko usmiljen je tudi konec filma. Skratka Prijatelj Joey je (kljub popevkam) moreč prijatelj.

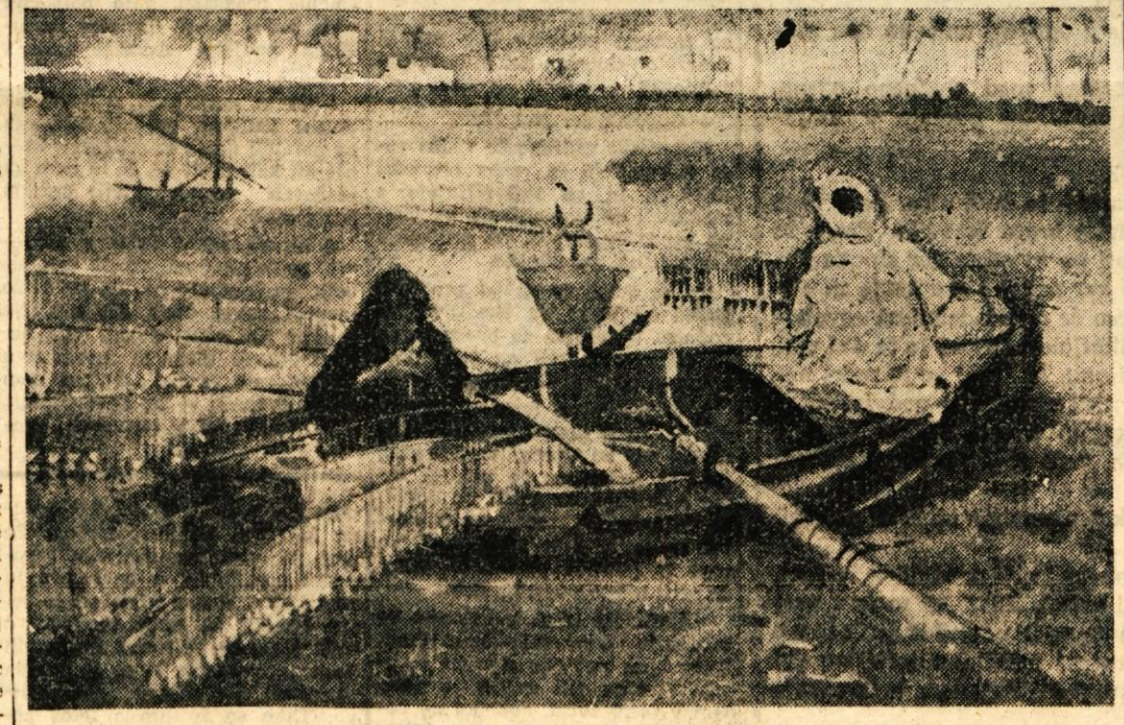

Ribiči na Nilu — Dora Plestenjak

Hans Werner Richter 27

PORAŽENI

Proti poldnevu je postalo malce mirneje. Grundmann je zlezel do odprtine, odgrnil odejo, ki so jo razobesili, da bi jih varovala pred kamenjem, in pogledal ven. V luknji so zaslišali tiho brnenje.

»Počasni Avgust je spet tukaj,« je dejal Grundmann.

Beijerke je dejal:

»Srati moram.«

»Počakaj do večera.«

»Ne morem čakati,« je dejal Beijerke.

Spustil je hlače in podstavil čelado.

»Svinjarija,« je dejal Guehler.

Zamašili so si nosove.

»Čelado izprazni zunaj!« je dejal Grundmann.

»Nočem.«

»Cemu ne?«

»Lahko bi spet pričeli,« je dejal Beijerke.

V njegovih očeh je plamtel strah. Grundmann je vzel čelado, zlezel na pol iz luknje in zvrnil vsebino čelade na kamenje. Nenadoma se je sunkovito spustil nazaj v luknjo.

»Človek, Guehler!«

»Kaj je?«

»Zaboj z minami so pustili tik pred luknjo.«

Vsi so strmeli vanj.

Kaj?« je dejal Guehler, »tik pred luknjo?«

»Pri vhodu.«

»To bi utegnilo postati veselo,« je zašepetal Guehler.

Bobenčkanje se je spet pričelo. Beijerke si je pred obraz nastavil čelado.

»Obriši jo vsaj!« je zavpil Grundmann.

»Vseeno je,« je dejal Beijerke.

Pobočje je bilo do večera pod topovskim ognjem.

Ponoči sta Grundmann in Guehler zlezla ven in odvlekla proč zaboj z minami. Plazila sta se in vlekla zaboj za seboj.

»Ko bi treščilo vanj?« je dejal Grundmann.

Zaboj sta položila pod neko pečino in se splazila nazaj.

»Vsi bi lahko zleteli v zrak,« je dejal Guehler, ko sta bila spet v luknji.

»So odšli?« je vprašal Beijerke.

»Da,« je dejal Grundmann.

Brisala sta si potni čeli in poslušala Poehlerja, ki je spet pričel pripovedovati o tortah.

»Si lahko predstavljate lep kos čokoladne torte?«

Njegov glas je zvenel polno in globoko, kakor da bi imel v ustih vodo.

»Le še eno čokoladno torto, potem pa naj gre vse k vragu.«

»Kdo bo šel po hrano?« je vprašal Guehler.

Beijerke in Poehler sta molčala.

»Nobeden izmed vaju še ni šel ponjo,« je dejal Grundmann.

»Odkar so Beijerkeju podkadili, ni več za nobeno rabo,« je dejal Guehler.

Vzel je menažke in odšel iz luknje.

»Tudi oni bi lahko šli,« je dejal.

Po kamenju se je priplazil do druge luknje. V luknji je bilo vse tiho.

»Po hrano morate,« je dejal.

»Mi?«

»Da,« je dejal Guehler, »vi.«

Iz luknje je zlezel Gervin.

»Schneider je pri koncu,« je dejal, »z njim je konec. Ves dan moli, potem rjove kakor zver in spet moli.«

Vzela sta posode in se splazila po hribu.

»Bil je v Rusiji,« je spet povzel Gervin, ko sta bila že onstran hriba. »Prsti na nogah so mu zmrznili, vendar pravi, da je tukaj pekel.«

»To še ni vse,« je dejal Guehler.

Prilezla sta do Buschmannovega bunkerja in stopila v luknjo.

»Kaj je?« je vprašl nervozen glas. Pri vhodu je sedel Konz in ju zaustavil.

»Naprej ne moreta. Z Buschmannom je končano. Danes jo je pobrisal nazaj.«

»Pobrisal jo je. Ni več vzdržal. Pripeljali so ga nazaj.«

»Je kaj žrtja?«

»Da,« je dejal Konz.

Vzela sta hrano in odšla nazaj. Ko sta prišla na vrh, se je spet oglasilo težko topništvo. Videla sta gorečo dolino, ki se je razprostirala vse do Cassina. Gozdovi in hiše so goreli. V brezvetrni noči so bili plameni nepremični. Vso dolino je zajel smrad po ožganem, ki ga je z dimom vred zanašalo v hribe. Cesto, kjer so se neprestano dvigovali blatni vodometi eksplozij, so plameni razsvetlili kakor podnevi.

»Strahotno,« je dejal Gervin.

»Pridi!« je dejal Guehler.

Splazila sta se dalje in legla. Menažke sta postavila predse na zemljo.

»Mar bomo prišli še kdaj od tod?« je dejal Gervin.

Bil je še zelo mlad. Imel je otroški obraz.

»Morda,« je dejal Guehler, »morda jo bomo še kdaj pobrali od tod.«

Potem sta se plazila do sprednjega pobočja. Pred prvo luknjo sta se zaustavila in razdelila hrano.

Gervin je nenadoma omahnil. Glava mu je omahnila naprej, telo pa nazaj.

Guehler ga je trdno zagrabil.

»Kaj ti je?«

Gervin ni odgovoril.

»Ti, Gervin,« je šepnil Guehler.

Počasi je spustil telo na zemljo.

»Gervin,« je šepetal Guehler, »Gervin.«

Slišal je zategnjeno žvižganje. Krepko je držal drhteče roke.

»Kaj ti je, Gervin, kaj se je pripetilo?«

Iz luknje je prilezel Grundmann.

»Kaj je?« je vprašal.

»Glej!« je dejal Guehler in pokazal na Gervina, ki je ležal iztegnjen na kamenju. Pokleknila sta in otipavala telo.

»Konec,« je dejal Grundmann.

Z roko je otipal Gervinovo glavo. Prste je imel okrvavljene.

»Strel v glavo,« je dejal zatem.

»Kako je to mogoče?« je šepnil Guehler

»Vrag vedi.«

»Krogla je zašla semkaj.«

»Morda,« je dejal Grundmann.

Prijela sta Gervina in ga pričela vleči za seboj. Vlekla sta ga počasi, kakor poprej zaboj z minami. Potem sta ga položila poleg zaboja z minami.

»Tukaj leži lepo,« je šepnil Grundmann.

»Da,« je dejal Guehler.

Beijerke in Guehler sta odnesla hrano v luknjo. Zlezla sta za njima in pričela jesti.

»Strahotno sem lačen,« je dejal Grundmann.

»Na, žri!« je dejal Beijerke.

Vzel je košček kruha in ga porinil Grundmannu v usta.

»Tiho,« je dejal Guehler.

»Kaj je?« je šepnil Beijerke.

»Spet pričenjajo.«

Zatem se je spet pričelo topovsko streljanje.

XI.

Nekega večera so našli v Buschmannovi luknji Hesseja iz druge čete. Dejal je:

»Na drugi strani je vse pri koncu. Goetz je padel. Vse luknje so zadeli.«

»Poljaki so dezertirali.«

V kotu je ležal Buschmann.

Grundmann in Guehler sta sedela na svojih menažkah pri bunkerskih vratih.

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI

IVAN JAN 17

CANKARJEVCI

Ive Šubic bi bil zelo rad kurir. To delo se mu je zdelo najimenitnejše, privlačno. Zato je vzel s seboj tudi smuči. Tudi ostali, ki so znali smučati, so se opremili z njimi.

Te mlade novince, ki jim je bilo vse tako vzvišeno in zanimivo, je začel obdelovati sam Stane Žagar. Takole jim je govoril:

»... Pred nami je nekaj velikega, nekaj zgodovinskega! Zdaj se borimo za nov svet in Nemce bomo kmalu nagnali iz naše lepe domovine! Za veliko noč bomo že doma!

Zdaj pa boste prisegli slovenskemu ljudstvú in svoji zastavi, da se boste borili za svobodo, dokler bo to potrebno.

Lahko pa si še premislite in odločite drugače! Ko pa boste prisegli, vas obljuba veže vse do končne zmage ali smrti!«

Stali so v Presečnikovem hlevu, toda trenutek je bil svečan in nepozaben. Žagarjeva stasita postava, njegov topli, a odločen glas, njegov vero in polet vzbujajoči nastop, njegova prepričljivost; vsi ti dogodki, vse to je otipljivo prehajalo v fante, ki so začeli ponavljati besede:

»Jaz, partizan osvobodilne ljudske armade slovenskega ljudstva...«

Besede so vsem šle do srca, da je fante spreletaval srh.

Njihov vodnik je postal domačin Rudi Robnik iz Žabje vasi, vnet revolucionar in najboljši smučar te doline.

Cankarjev bataljon, ki je križaril po dolini in po bregovih, je naglo naraščal. Po hišah so hodile trojke in ljudem pomagale pri odhodu med upornike. In šlo je, kot če sprožiš domine: sosed je vplival na soseda in govorili so:

»Če gre ta, grem tudi jaz!«

Zbirali so se pri Muhu in na Brdu, potem pri Koširju in Skoblu v hribih. Število je naraščalo: sto, dvesto, tristo upornikov je bilo naenkrat pri cankarjevcih! Načrt, da bodo dolino očistili in osvobodili, je bil nadvse privlačen, zato ljudje niso odrekali, čeprav je zima močno trkala na vrata. Vasi so se praznile, najbolj med njimi Hotavlje.

To je bilo tudi za Nemce preveč. Začeli so se resneje pripravljati.

O teh dogodkih polkovnik Handl na kratko poroča:

»... V noči na 19. december so banditi iz skladišča kmetijske zadruge v Poljanah odnesli večjo količino pšenice in čebeljega sladkorja...

... V istem času sta bila z ognjem uničena dva mostova (Trebija in Hotavlje).

... Banditi so 19. decembra med službeno odsotnostjo orožnikom oplenili orožniško postajo v Poljanah...«

X

Nemci niso smeli več čakati. In tudi niso. Prav tega dne so v Škofji Loki aretirali brate Kavčiče. Peter in Pavle sta sicer ušla, odpeljali pa so očeta ter sinova Jožeta in Franceta. To je bilo kot nekako znamenje za odhod k partizanom tistih, ki so že doma delali za osvobodilno gibanje. Sedemnajst Škofjeločanov se je te dni pridružilo Cankarjevemu bataljonu. In tedaj se je začel naglo pripravljati in odvijati tisti znameniti podvig, ki je po vsej pokrajini dvignil toliko prahu. Začelo se je s pobegom dveh Kavčičev in tudi z zaplembo nemških uniform v Poljanah.

»Zdaj je treba hitro nekaj ukreniti,« so rekli pobegli Ločani.

Napad na škofjeloške zapore je bil predviden že prej, a kot smo videli, do tega ni prišlo. Zdaj, ko se je v vsej pokrajini vžigala vstaja, se je spet ponudila priložnost. In Pavle Kavčič, ki je z bratom prihitel v bataljon pri kmetu Presečniku na Ožboltu, je s Florjanom — Svetkom Kobalom štabu predlagal:

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI!

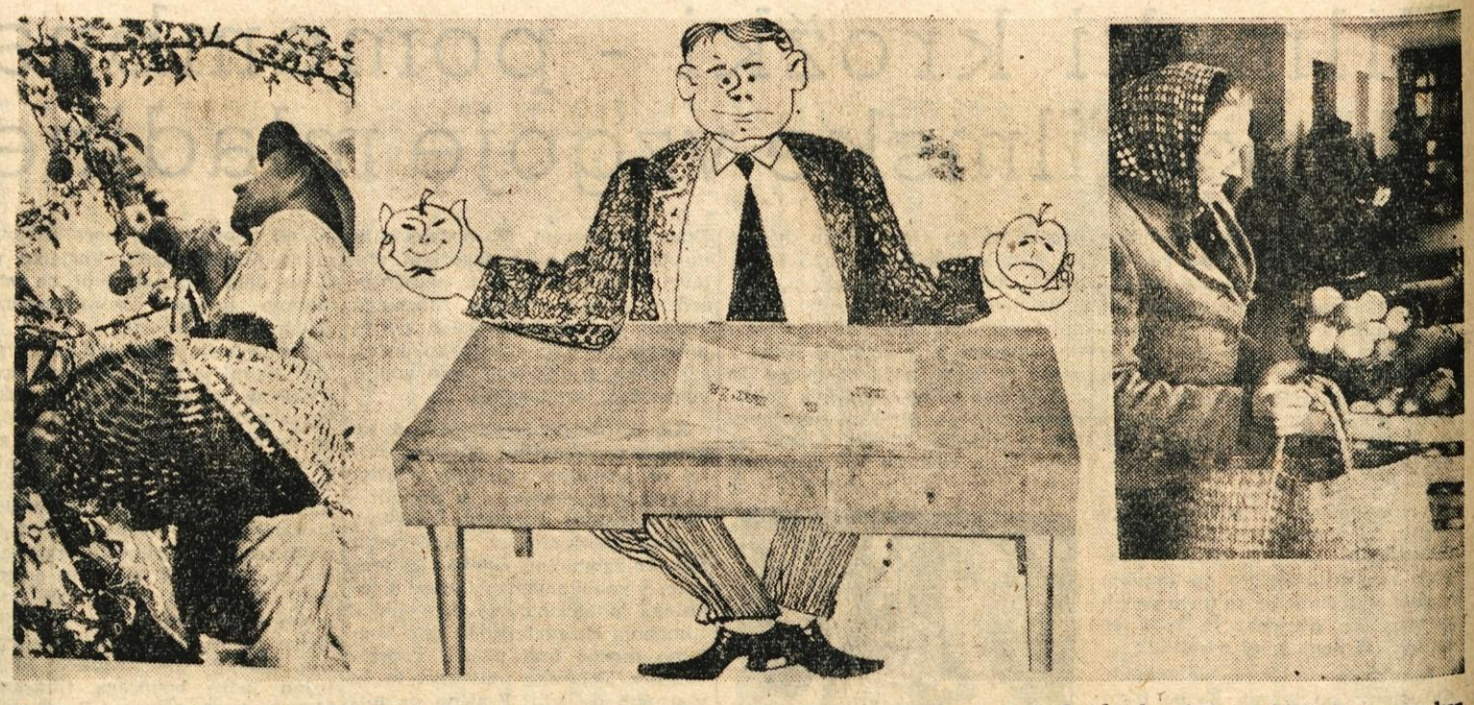

Oh, to kislo jabolko!

● Poglejte tole sliko! Nekateri menijo, da v tem grmu tiči zajec! Med proizvajalcem in potrošnikom je preveč tistih »pametnih« ljudi, ki za pisalnimi mizami prodajajo pridelke in živijo od marže. Že pred dobrim letom dni je na plenumu Glavnega odbora SZDL za Slovenijo dr. Marijan Brecelj govoril o vlogi kmetijskih zadrug v prometu s kmetijskimi pridelki in poudaril, da je **»usposobitev kmetijskih zadrug kot pomembnega člena v prometu s kmetijskimi pridelki v skladu z našo načelno politiko v trgovini sploh, ker iščemo čimtesnejšo zvezo med proizvajalcem in potrošnikom. Če kmetijske zadruge usposobimo za te naloge, potem ne bo potrebna vmesna mreža«.**

Ali smo kmetijske zadruge usposobili za te naloge?

Včasih so zadruge kot vzrok za svojo vlogo posrednika navajale, da so ekonomsko prešibke, premajhne, kadrovsko nesposobne itd.

Pa danes? Ali naj bo to še opravičilo, ko vemo, da so se zadruge ekonomsko ojačale, teritorialno povečale in kadrovsko okrepile? In ko je praksa pokazala, da nekdanja kmetijska poslovna zveza ni več potrebna, pa so zadruge prevzele (ali: naj bi prevzele!) dobršen del njihove dejavnosti?

— Odgovor je: Ne! (Žal!)

Kmetijske zadruge še vedno raje odkupujejo za razna trgovska podjetja in se zadovoljujejo z maržami, ne organizirajo pa lastne prodajne mreže, ne prodajo neposredno potrošniku.

To ni samo gorenjski problem. Daleč od tega! Ta škodljiva lagodnost (škodljiva za proizvajalca in za potrošnika!) se je močno razpasla po vsej Sloveniji.

● Nekateri pa menijo, da posredništvo ni glavni problem, vsaj ne pri nas na Gorenjskem. Vzrok, pravijo, je v tem, da zadruga samo odkupuje, ne skrbi pa dovolj za organizacijo proizvodnje (vsaj pri sadju ne!). Tudi razmere na trgu in potrebe potrošnika menda niso njeno področje dela!

— Kvaliteta (grm, v katerem po mišljenju direktorja kranjskega trgovskega podjetja Agraria tovariša Grudna tiči zajec) je pa s tem v tesni zvezi. Jabolka ne bodo lepa, če dreves ne bomo obrezovali in škropili. Ne bodo zdrava, če bomo raznim sadnim škodljivcem, od navadnega gnitja do kaparja, pustili, da se nemoteno razvijajo. Ne bodo lepa za oči in ne bodo šla v promet, če ne bodo obrana v pravem času, če bodo brez pecljev itd.

Brez truda ni zaslužka, brez vloženih sredstev ni proizvodnih uspehov!

Toda zakaj naj bi si proizvajalec prizadeval za izboljšanje kvalitete, če slaba jabolka proda po isti ceni kot kvalitetna, prebrana?

Letos naj bi začeli v praksi uveljavljati predpise o jugoslovanskih standardih sadja in zelenjave. Ti naj bi stimulirali proizvajalce za kar najbolj kvalitetne pridelke in za prodajo po kvaliteti. Žal je to več ali manj ostalo šele na papirju. Toda vedeti je treba: čimprej bomo v praksi resno uveljavili te predpise, tem hitreje bo med proizvajalci zraslo zanimanje za izboljšanje kvalitete pridelkov, to pa bo pogoj tudi za ureditev preskrbe potrošnika.

— Dajte nam lepa jabolka z okusno embalažo, pa ne bomo tarnali, da so predraga! pravi potrošnik. (Lepa za oči, to je važno!)

Da, sadja je letos precej, kvalitetnega pa malo. Slabega ne smemo prodajati, zato boljšemu cena raste! pravi direktor kranjskega podjetja Agraria tovariš Gruden.

— Mi bi sadje radi prebrali, pa potem boljšega prodali, slabšega pa porabili doma za sadjevec, žganje ali kakorkoli že, če bi nam ga plačevali po kvaliteti! pravijo proizvajalci.

● Menda bomo letos v Sloveniji pridelali okoli 80.000 ton jabolk. Pričakujejo pa, da jih bodo izvozili vsega okoli 200 ton. Ne rabimo jih toliko doma, toda nekvalitetnega blaga v inozemstvu ne moremo prodati. Potem nam sadje propada — po sadovnjakih, v skladiščih in v trgovinah, prekuhavamo ga v žganje več, kot je potrebno, potrošnik se pritožuje nad ceno, proizvajalec, ker ne more prodati, časopisni stolpci se polnijo s kritikami vseh vrst, predelovalna industrija pravi, da ne more vsega predelati, skladišč pa nimajo, da bi si napravili zaloge, iščemo krivca in že mislimo, da smo ga našli, sprejmemo sklep o... in tako naprej v začaranem krogu. Drug drugemu očitamo: Ti si kriv! Vsak pa dviga roke in pravi: Jaz nisem kriv!

Kdo pa je kriv?

— Trgovsko podjetje Agraria ima nalogo, da oskrbuje potrošnika z vsemi potrebnimi kmetijskimi pridelki. Kmetijske zadruge skupaj s Kmetijsko — gozdarsko zbornico pa naj bi organizirale proizvodnjo. Med nami pa ni nikakršnega sodelovanja! pravi direktor Agrarie tovariš Gruden.

— Pred časom je bilo v Ljubljani posvetovanje predstavnikov proizvajalcev, trgovcev in predelovalcev sadja in povrtnin, ki sta ga sklicali Trgovinska in Kmetijska zbornica LRS. Bistveno, kar so ugotovili referati in razprava, je bilo tole: **Več sodelovanja med gospodarskimi organizacijami, ki proizvajajo, odkupujejo in prodajajo ter predelujejo sadje, pa bo potrošnik zadovoljen, ker se bo tržišče zboljšalo.**

● Kvalitetnih zimskih jabolk na Gorenjskem v večjih količinah, razen znanih besniških voščenk, menda ni. Ponudba zgodnjih jesenskih jabolk je bila letos sicer precejšnja, toda v trgovskem podjetju Agraria jih niso mnogo odkupili — zaradi slabe kvalitete. Če bi bile kmetijske zadruge tu malo bolj elastične in če bi se malo bolj zavzele za stvar, bi mnogo manj sadja propadlo, mnogo manj jabolk in sliv bi se prekuhalo v žganje. Kmetijske zadruge bi morale prevzeti tudi predelavo in prodajo sadja v svoje roke, za začetek pa naj bi vsaj organizirale dober odkup. V Besnici računajo, da bodo letos prodali okoli 50 ton kvalitetnih voščenk. Tudi drugje po Gorenjskem sadje dobro uspeva in zares je sramota, da nas na trgu zastopajo v glavnem le besniške voščenke. — A. Triler

»Kvaliteta« naših jebolk (!?)

Izdelava pravilnikov o delitvi ČD in OD v obrtnih in komunalnih podjetjih

Delo naj bo merilo

Od 53 obrtnih in komunalnih podjetij je sedem gospodarskih organizacij že sprejelo pravilnike o delitvi čistega in osebnega dohodka, v sedmih podjetjih imajo že pripravljene osnutke pravilnikov, medtem ko so v 19 podjetjih že pripravili potrebne izračune. Od omenjenega števila podjetij je tudi sedem takih, ki jim sestavljajo pravilnike tuji strokovnjaki, 15 gospodarskih organizacij pa se še ni resno lotilo dela. Ker je bila pri tem pregledu zajeta skoraj polovica obrtnih in komunalnih podjetij, ki so včlanjena v Obrtno-komunalni zbornici za okraj Kranj, in če upoštevamo, da položaj glede izdelave pravilnikov tudi v neanketirani polovici ni bistveno drugačen, tedaj lahko ugotovimo, da ima 13,5 odstotka vseh obrtnih in komunalnih podjetij nove pravilnike že sprejete, prav tolikšen odstotek ima že osnutke, 36 odstotkov ima že pripravljene izračune, 9 odstotkov podjetij je zaupalo izdelavo pravilnikov tujim ljudem in le 28 odstotkov gospodarskih organizacij še vedno odlaša z izdelavo pravilnikov. Po navedenih statističnih podatkih sklepamo, da položaj v obrti in komunali le ni tako kritičen, vendar je treba kljub temu opozoriti na nekatere pomanjkljivosti.

Nekatera podjetja so prej izdelala pravilnik o delitvi osebnega dohodka kakor pa pravilnik o delitvi čistega dohodka. Prav tako so primeri da obrtne gospodarske organizacije združujejo oba pravilnika v enega, čeprav predpisi tega ne dovoljujejo. Ponekod se še vedno srečujejo tudi z zastarelimi pojmovanji. Pravilnik o delitvi dohodka imenujejo tarifni pravilnik. Večje število podjetij je odstopilo izdelavo pravilnikov nekaterim tujim strokovnjakom; njihovi pravilniki pa so čestokrat zapleteni in z mnogimi nepotrebnimi izračuni.

Medtem ko je večina podjetij čokaj uspešno izdelala sistem delitve za individualni učinek, pa jim je kompleksni učinek povzročil precej težav in tudi napak. Podjetja hočejo imeti še vedno merila v dinarskih zneskih in ne razumejo, da gre v tem primeru le za določena razmerja.

Prav tako hočejo nekatera podjetja obdržati v svojih pravilnikih še strogo kvalifikacijsko strukturo. To jih je zavedlo na napačno pot, saj je načelo nove delitve prav v tem, da je vsakdo udeležen pri delitvi le s svojim delom in ne s formalno šolsko kvalifikacijo.

Vzporedno z izdelavo pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka postaja aktualno tudi vprašanje ekonomskih enot. Obrtno-komunalna zbornica za okraj Kranj meni, da bi lahko ekonomske enote formirali v mnogih podjetjih. Seveda pa moramo pri tem upoštevati, da ekonomske enote v obrti ne bodo nikdar zaposlovale po sto ali celo več ljudi, kakor je to primer v industriji. To dejstvo seveda nikakor ne zmanjšuje vloge in nujnosti ustanavljanja ekonomskih enot tudi v obrtnih podjetjih. Ponekod so privilnike o delitvi dohodka že prilagodili ekonomskim enotam. Vendar bodo EE običajno delile le osebne dohodke, medtem ko bodo skladi še vedno centralizirani.

Kadarkoli obravnavamo obrtna in komunalna podjetja, pa naj bo to s tega ali onega vidika, se moramo zavedati, da tem podjetjem občutno primanjkuje potrebnih strokovnih kadrov. To velja tudi v našem primeru. Zato je pri izdelavi pravilnikov o delitvi dohodka pomoč Obrtno-komunalne zbornice nujno potrebna. Že lani je omenjena zbornica organizirala sestanek o nagrajevanju po učinku. Kakor hitro pa so letos zvedeli za nove predpise o delitvi, so pri zbornici ustanovili posebno komisijo, ki se je pričela ukvarjati s problemi nove delitve. Tako so že junija letos poslali podjetjem prva priporočila, julija pa je zbornica povabila vsa podjetja na posvete o novi delitvi. Ti posveti so bili ločeno po strokovnih sekcijah. Razen tega je zbornica poslala gospodarskim organizacijam tudi smernice republiške zbornice o izdelavi pravilnikov. Na izredno željo predvsem manjših podjetij je zbornica razposlala celo osnutke novih pravilnikov s pripombo, da so to res le osnutki in da jim naj bo to samo v pomoč, ne pa neki formular, po katerem bi izdelali pravilnike.

Pretekli teden je zbornica analizirala, kako gre z izdelavo pravilnikov o delitvi dohodka na terenu. Uslužbenci zbornice so podjetjem pomagali z nasveti. Ker pa skoraj ni pravilnika, ki bi bil brez napak, se je zbornica odločila, da bo slehernemu podjetju sporočila pomanjkljivosti njihovega pravilnika. Razen tega bo zbornica povabila na posvet predstavnike sorodnih podjetij, kakor hitro ji bodo ti poslali izdelane pravilnike. Na teh razgovorih bi si namreč izmenjali izkušnje in dokončno odpravili še zadnje pomanjkljivosti.

Če nekako strnemo vsa navedena dejstva, potem moramo nedvomno priznati, da je zbornica pripravljena pomagati podjetjem pri izdelavi pravilnikov na vsakem koraku. Toda podjetja žal razumejo to pomoč precej drugače. Kakor kažejo izkušnje, pričakujejo gospodarske organizacije še več. Toda žal so ti uvi neuresničljivi. Pričakovanja, da jim bo zbornica izdelala celo pravilnike, so seveda nesmiselna; skratka, na vrsti so podjetja. — P. J.

REZULTATI JUBILEJNEGA BLEJSKEGA ŠAHOVSKEGA TURNIRJA

Prekinjene partije: XIII. kolo: Matanović — Petrosjan remi, Bertok — Keres remi, Trifunović — udovčič 1 : 0; XIV. kolo: Petrosjan — Bertok 1 : 0, Gligorić — Matanović 1 : 0, Donner — Geller remi; XV. kolo: Portisch — Fischer 0 : 1, Najdorf — Pachman remi, Talj — Bisguier 1 : 0, Olafsson — Darga 1 : 0, Matanović — Donner remi.

XVI. kolo: Gligorić — Trifunović remi, Parma — Matanović remi, Germek — Talj 0 : 1, ostale partje so prekinjene, in sicer Fischer — Keres (beli stoji bolje, vendar ima malo upanja na celo točko), Petrosjan — Udovčič (čeprav ima beli v trdnjavski končnici kmeta več, bo zagrebški mojster verjetno uspel remizirati), Donner — Bertok (črni ima kmeta več in določene možnosti za zmago), Darga — Geller (beli ima lepe zglede na popoln uspeh), Bisguier — Olafsson (črni stoji mnogo bolje), Pachman — Ivkov (črni stoji bolje), Portisch — Najdorf (v remi položaju).

Včeraj so igrali XVII. kolo, v današnjem XVIII. kolu pa se bodo srečali: Fischer — Petrosjan, Gligorić — Keres, Donner — Udovčič, Parma — Trifunović, Darga — Bertok, Bisguier — Matanović, Germek — Geller, Pachman — Olafsson, Portisch — Talj in Najdorf — Ivkov.

Medtem ko bodo v nedeljo igrali preknjene partije, je v ponedeljek prost dan, v torek pa bodo igrali zadnje kolo.

Bodice

Nekateri naši bralci — in teh ni malo — pogosto vprašujejo, zakaj objavljamo BODICE tako poredko. Odslej jih bomo objavljali vsako sredo.

Danes sicer ni sreda — a naredimo izjemo.

Njega dni, ko Kranj še ni imel najboljše pekarne, so Kranjčani pogosto odhajali brez kruha. »Ne zmoremo,« so se takrat trkali po prsih ljudje iz pekarne. »Čakajte, da dobimo novo pekarno! Potlej bo kruha na preteklo!« so tolažili nezadovoljne potrošnike. Odkar ima Krani novo pekarno, pa spet ni vse v redu. Menda kdaj pa kdaj napečejo toliko kruha, da jim ostaja. Seveda so Kranjčani spet ogorčeni, saj se zgodi, da morajo včasih kupiti tudi star kruh. To se je zgodilo tudi prejšnji teden v ponedeljek zjutraj. Menda j kruh zagledal luč sveta pri sobotni peki. Na pritožbe se prodajalka brani, češ: »Prodajam tisto, kar dobim!« Peki pa se izgovarjajo: »Ko se bomo privadili na novo opremo in nove stroje, potlej bo bolje.« — Potrošniki potrpite torej, zraven pa se tolažite s tem, da je star kruh za prebavo boljši od svežega.

Zdaj pa skočimo v Radovljico, pa si oglejmo smetišče tik pred slaščičarno in pekarijo »Perc«. Mislim, da si za odlaganje smeti niso izbrali posebno primernega prostora. Takšnih misli je bil tudi neki francoski turist, ki me je na smetišče opozoril.

Radovljiška občina se je nekoč hudo zarotila zoper pernati zarod — se pravi zoper kokoši rod v Prešernovi ulici v Radovljici. Zoper rejce kokoši je nastopila z zelo strogimi kaznimi. Zdaj je tista »afera« menda pozabljena. Prav pa bi bilo, če bi si ob priložnosti ogledali tudi te dva prašiča, ki sta se že pred kratkim svobodno sprehajala med letoviščarji. Prašička se kar čedno redita; menda jima godi letoviščarska druščina. Krašiča imata tudi drugo območje za svoje sprehode. Pogosto namreč obiskujeta vrtiče na Poljski poti, kjer delata občutno škodo. Prav bi bilo, če bi lastnika teh prašičev opozorili na to, kaj prav in kaj ni, saj se za opozorila privatnikov ne meni.

Bodičar